

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЛІНГВОДИДАКТИКИ**

**Кваліфікаційна робота
магістра**

на тему **ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ
ПОСЕСИВНОСТІ В РОМАНІ А. ГЕЙЛІ «ОСТАТОЧНИЙ ДІАГНОЗ»**

Виконала: студентка 5 курсу, групи 502-а
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.041 Германські мови та
літератури (переклад включно)
перша – англійська
освітньо-професійної програми
Мова і література (англійська)
Домбровська Вікторія Едуардівна

Керівник к.ф.н, доц. Шевчук О. В.

Рецензент к.ф.н., доц. Веремчук Е. О.

Запоріжжя – 2023

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет іноземної філології

Кафедра англійської філології та лінгводидактики

Освітній рівень магістр

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.041 германські мови та літератури (переклад включно)

Освітньо-професійна програма Мова та література (англійська)

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри

Надточій Н. О.

«   »   2023 року

**З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА**

ДОМБРОВСЬКА ВІКТОРІЯ ЕДУАРДІВНА

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи магістра (проєкту) «Функціонування лексико-семантичного поля посесивності в романі А. Гейлі «Остаточний діагноз»»

Керівник кваліфікаційної роботи (проєкту) Шевчук Оксана Василівна, к.ф.н., доцент

затверджені наказом ЗНУ від «11» квітня 2023 року № 516-с

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи (проєкту) 5 грудня 2023 року

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проєкту)

Теоретичні засади дослідження теорії відмінків та теорії лексико-семантичного поля, метод статистичного аналізу для дослідження лексичних одиниць із значенням посесивності на матеріалі тексту роману А. Гейлі «Остаточний діагноз»

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

1) здійснити огляд теоретичних джерел; 2) відібрати фразеологізми та розподілити їх на групи відповідно до їх значення

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи (проєкту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис і дата Завдання видав	Підпис і дата Завдання прийняв
Вступ	Шевчук О. В., к.ф.н., доц.	05.05.2023	05.05.2023
Розділ 1	Шевчук О. В., к.ф.н., доц.	15.06.2023	15.06.2023
Розділ 2	Шевчук О. В., к.ф.н., доц.	05.09.2023	05.09.2023
Висновки	Шевчук О. В., к.ф.н., доц.	15.10.2023	15.10.2023

6. Дата видачі завдання 05.05.2023

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ З.п	Назва етапів кваліфікаційної роботи Магістра	Строк виконання етапів роботи (проєкту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх аналіз	травень 2023	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	травень 2023	виконано
3.	Написання вступу	червень 2023	виконано
4.	Написання теоретичного розділу	липень 2023	виконано
5.	Написання практичного розділу	серпень 2023	виконано
6.	Формулювання висновків	вересень 2023	виконано
7.	Проходження нормоконтролю	грудень 2023	виконано
8.	Одержання відгуку та рецензії	грудень 2023	виконано
9.	Захист	грудень 2023	виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату)

Магістрант

_____ (підпис)

В. Е. Домбровська

(ініціали та прізвище)

Керівник роботи

_____ (підпис)

О. В. Шевчук

(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

_____ (підпис)

Е. О. Веремчук

(ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 58 стор., 7 табл., 35 джерел, 8 додатків

Об'єкт дослідження: лексико-семантичне поле посесивності в сучасній англійській мові на матеріалі роману А. Гейлі «Остаточний діагноз».

Мета роботи: з'ясування особливостей функціонування лексико-семантичного поля посесивності на матеріалі тексту роману А. Гейлі «Остаточний діагноз».

Теоретико-методологічні засади: дослідження лексико-семантичних зв'язків: (О. Потебня, М. Покровський, Р. Мейер, Г. Іпсен, В. І. Карабан, Л. М. Черноватий, О. О. Селіванова, Дж. Лайонзом, Л. А. Булаховський, Н. В. Гуйванюк, М. А. Жовтобрюх, І. І. Слинько).

Отримані результати: лексико-семантичне це зв'язок між особами та предметами, що виражає належність або володіння. У структурі посесивного виразу, зазвичай, наступні складові: посесивний суб'єкт, предикат посесивності і об'єкт посесивності, який є ключовим поняттям у розумінні посесивності. В романі «Остаточний діагноз» А. Гейлі ядро лексико-семантичного поля посесивності складають: присвійні займенники в залежній формі, які іноді називають присвійними прикметниками; іменники у формі родового відмінку однини та конструкції з прийменником *of*, у якості другого компоненту яких вживаються медичні терміни.

Ключові слова: *відмінок, посесивність, посесивна конструкція, лексико-семантичне поле, міра вживаності*

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ ПОСЕСИВНОСТІ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	7
1.1 Загальна характеристика явища посесивності в сучасній англійській мові.....	7
1.2 Структура лексико-семантичного поля посесивності в сучасній англійській мові.....	12
1.3 Типологія значень посесивності та їх функціонування в межах лексико-семантичного поля.....	17
1.4 Посесивні конструкції N'sN як основний засіб вербалізацій посесивності в сучасній англійській мові.....	21
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ ПОСЕСИВНОСТІ НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ А. ГЕЙЛІ «ОСТАТОЧНИЙ ДІАГНОЗ»	27
2.1 Роман А. Гейлі «Остаточний діагноз» як зразок жанру «виробничий роман».....	27
2.2 Методологія статистичного дослідження.....	32
2.3 Вживання присвійних займенників.....	35
2.4 Вживання форми родового відмінку іменників.....	41
2.5 Вживання конструкції з прийменником of.....	49
ВИСНОВОК	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	59
ДОДАТОК А	62
ДОДАТОК Б	66
ДОДАТОК В	70
ДОДАТОК Г	73
ДОДАТОК Д	75
ДОДАТОК Е	77
ДОДАТОК Ж	81
ДОДАТОК З	85

ВСТУП

В сучасній англiстицi посесивнiсть – це унiверсальна семантико-синтаксична категорiя, що вiдображає вiдношення мiж двома об'єктами зовнiшньої реальностi: один iз них представлений як елемент особистої сфери iншого об'єкта (особи) або має право власностi та користування ним.

Посесивнiсть є ключовою концепцiєю в англiйській мовi, яка допомагає виразити вiдношення мiж суб'єктом i об'єктом, а також вказувати на володiння, належнiсть чи походження. Це явище можна виявити у рiзних частинах мови, зокрема в iменниках, займенниках i дiєсловах.

Лексико-семантичне поле є такою системою, завдяки якiй здiйснюється вивчення семантичних змiн у мовi. Теорiї поля бiльше нiж сто рокiв, однак це не зменшує цiкавостi науковцiв до її дослiдження. Про закономірностi семантичних зв'язкiв мiж мовними одиницями i про системний характер лексики писали в кiнцi ХІХ – на початку ХХ ст. (О. Потебня, М. Покровський, Р. Мейер, Г. Іпсен та iн.). Науковцi В. І. Карабан, Л. М. Черноватий, О. О. Селiванова, також розглядають лексико-семантичнi поля як структурованi системи, де слова об'єднуються на основi спiльних значеннєвих сем та iнших семантичних компонентiв.

Усвiдомлення рiзних пiдходiв i тлумачень посесивностi дозволяє краще iнтерпретувати цю складну лiнгвiстичну категорiю i її роль у мовi. Також загальновизнаною є точка зору, запропонована ще Дж. Лайонзом, у подальшому пiдтримана та поширена iншими лiнгвiстами (Л. А. Булаховський, Н. В. Гуйванюк, М. А. Жовтобрюх, І. І. Слинько), що дiєслова мати та бути є унiверсальними для вираження значення володiння.

Ключовим для категорiї посесивностi є поняття об'єкта володiння або, за iншим визначенням, посесивного об'єкта, адже саме семантика посесивного об'єкта та характер його логiко-семантичного вiдношення до посесора визначає зв'язок мiж Y та Z як посесивний.

Актуальність роботи визначається розмаїттям підходів до вивчення явища посесивності в сучасній англійській мові, а саме засобами її реалізації в тексті. Також, дискусійним є питання щодо складових лексико-семантичного поля посесивності.

Наукова новизна полягає у комплексному дослідженні лексико-семантичного поля посесивності, зокрема в романі А. Гейлі «Остаточний діагноз». Дослідження охоплює: теоретичні аспекти структури та функціонування лексико-семантичних полів, статистичний аналіз вживаності складових лексико-семантичного поля посесивності в жанрі «виробничого роману».

Об'єктом дослідження є лексико-семантичне поле посесивності в сучасній англійській мові на матеріалі роману А. Гейлі «Остаточний діагноз».

Предметом дослідження є складові лексико-семантичного поля посесивності та особливості їх функціонування на матеріалі роману А. Гейлі «Остаточний діагноз».

Метою роботи є з'ясування особливостей функціонування лексико-семантичного поля посесивності на матеріалі тексту роману А. Гейлі «Остаточний діагноз».

Для дослідження поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання**:

1. З'ясувати теоретичні засади дослідження явища посесивності в сучасній лінгвістиці.
2. Проаналізувати різні підходи до поняття лексико-семантичного поля та особливості його функціонування.
3. Визначити типологію значень посесивності та їх функціонування в межах лексико-семантичного поля.
4. Здійснити статистичний аналіз складових лексико-семантичного поля посесивності на матеріалі роману А. Гейлі «Остаточний діагноз».
5. Обрахувати міру вживаності присвійних займенників (залежної та незалежної форми), іменників у формі родового відмінка (однини та

множини) в конструкціях N'sN, іменників у якості другого компоненту конструкції NofN.

6. Виявити особливості вживання іменників лексико-семантичних класів істоти/неістоти у формі родового відмінка в конструкціях N'sN.

7. Зробити порівняльний аналіз вживаності всіх складових поля посесивності на матеріалі роману А. Гейлі «Остаточний діагноз».

Матеріалом дослідження слугують лексико-семантичні одиниці із значенням посесивності в роману А. Гейлі «Остаточний діагноз».

Методи дослідження. Для дослідження відмінкової теорії в сучасній англійській мові та теорії лексико-семантичного поля нами було використано метод науково-історичного аналізу. Для дослідження функціонування лексико-семантичних одиниць із значенням посесивності, а саме для обрахування міри вживаності поданих одиниць в романі А. Гейлі «Остаточний діагноз» – метод статистичного аналізу. Для з'ясування спільних та відмінних особливостей функціонування складових лексико-семантичного поля посесивності – метод порівняльного аналізу.

Практична значущість дослідження полягає у можливості використання його результатів під час проведення семінарських занять з теоретичної граматики, стилістики, лексикології та на заняттях з практичної граматики з англійської мови.

Робота пройшла **апробацію** на XV Міжнародній науковій конференції «Іноземна філологія в XXI столітті». Результати дослідження представлено в 1 публікації:

1. Домбровська В. Е. Конструкції N'sN як основний засіб вербалізації посесивності в сучасній англійській мові. *«Іноземна філологія в XXI столітті»* : збірник тез доповідей XV Міжнародної наукової конференції. Запоріжжя : ЗНУ, 2023. С. 122–125.

Структура роботи: дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаних джерел.

У вступі подано загальні відомості про наукову працю, умотивовано тему, мету, завдання та актуальність дослідження, визначено об'єкт, предмет розвідки та описано структуру роботи.

В першому розділі було здійснено розгляд теоретичних засад дослідження посесивності в сучасній лінгвістиці, з'ясовано визначення та структура лексико-семантичного поля, проаналізовано особливості функціонування лексико-семантичного поля посесивності, досліджено типологію значень посесивності та їх функціонування в межах лексико-семантичного поля.

В другому розділі було здійснено аналіз функціонування складових лексико-семантичного поля посесивності на матеріалі роману А. Гейлі «Остаточний діагноз»: обрахована міру вживаності присвійних займенників, іменників у формі родового відмінку однини та множини та іменників різних семантичних класів, іменників-медичних термінів, які входять до складу конструкції N'sN, NofN.

У висновках подано узагальнені результати проведеного дослідження.

Загальна кількість сторінок 58, кількість використаних джерел 35.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ ПОСЕСИВНОСТІ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

1.1 Загальна характеристика явища посесивності в сучасній англійській мові

Сучасна англійська мова є глобальною лінгва франка, якою розмовляють понад 1,5 мільярда людей по всьому світу [Белозьорова 2006, с. 35]. Вона походить від західногерманських мов, зокрема англосаксонської, проте зазнала значного впливу латини, скандинавських та романських мов [Бронникова 2014]. Структурно сучасна англійська є аналітичною мовою з фіксованим порядком слів та відносно простою морфологією [Черноватого, Карабана 2006]. Вона має величезний лексичний запас, що постійно поповнюється новими запозиченнями. Орфографія та граматики англійської стандартизовані, проте існують значні діалектні та соціолінгвістичні варіації.

В англійській мові існують два основних відмінки: загальний та родовий. Загальний відмінок, як правило, використовується для позначення назви особи, місця або речі, тоді як родовий відмінок вказує на відношення власності чи належності. Родовий відмінок у англійській мові, часто відомий як посесивний відмінок, формується шляхом додавання закінчення “s” до іменника. Наприклад, *dog's toy* – іграшка собаки або *children's books* – книги дітей. Однак важливо зазначити, що в англійській мові існують й інші способи виразити посесивність, такі як використання займенників, наприклад, *her book, their house*.

В сучасній англістиці **посесивність** (від англ. *to possess* – «володіти ким, чимось») – це універсальна семантико-синтаксична категорія, що відображає

відношення між двома об'єктами зовнішньої реальності: один із них представлений як елемент особистої сфери іншого об'єкта (особи) або має право власності та користування ним [Белозьорова 2004, с. 23].

Власника прийнято називати «посесором», а те, чим/ким володіють, – «корелятом» посесивного відношення. Посесора розглядають разом з корелятом. У таких випадках ідеться про посесивну конструкцію, до якої входять і всі необхідні для встановлення посесивного зв'язку службові слова. Посесивна ситуація передбачає такі відносини між посесором і об'єктом посесивності, коли об'єкт належить посесору або складає його частину чи пов'язаний з ним будь-яким іншим способом. Такі відносини можна звести до формули «посесор – відносини посесивності – об'єкт» [Белозьорова 2004, с. 45].

Посесивність, як правило, виражає власність або приналежність посесора (особи, групи людей або живої істоти) до об'єкта. Українська мова виражає посесивність морфологічно, додавши спеціальні посесивні суфікси до іменників, які показують власника, наприклад, *батьківський дім*. В англійській мові посесивність може бути виражена двома способами: за допомогою прийменникової субстантивної (іменної) конструкції (NofN) та іменної конструкції з апострофом і закінченням 's (N'sN), яке часто називають показником посесивного відмінка [Бронникова 2014, с. 4–5].

Посесивність є ключовою концепцією в англійській мові, яка допомагає виразити відношення між суб'єктом і об'єктом, а також вказувати на володіння, належність чи походження. Це явище можна виявити у різних частинах мови, зокрема в іменниках, займенниках і дієсловах.

Загальний відмінок, як правило, використовується для позначення назви особи, місця або речі, тоді як родовий відмінок вказує на відношення власності чи належності. Цей родовий, або посесивний, відмінок формується шляхом додавання закінчення 's до іменника, наприклад, *cat's toy* – *іграшка кота*. Однак, у випадках множини або якщо слово вже закінчується на "s", лише апостроф додається на кінець слова: *dogs' toys* – *іграшки собак*.

Посесивні займенники, такі як *my, your, his, her, its, our* та *their*, також використовуються для вказівки на володіння. Вони не вимагають апострофа, як це відбувається з іменниками.

Крім того, в англійській мові існують дієслівні конструкції для виразу посесивності, такі як *have, own*, або *belong to*. Наприклад, *She has a car* або *This book belongs to John*.

Розуміння та правильне використання посесивних форм є важливим елементом для ефективного спілкування на англійській мові, адже вони допомагають створити чітке й точне розуміння відношень між об'єктами та особами.

Українська та англійська мови мають свої особливості у вираженні посесивності. Українська мова використовує морфологічні засоби, такі як посесивні суфікси, для вираження цієї категорії. В англійській мові посесивність може бути виражена як синтаксично, за допомогою прийменникових конструкцій, так і морфологічно, через використання апострофа та "s". Наприклад, *the King's wife* – дружина короля виражає посесивність за допомогою апострофа та "s" [Бронникова 2014, с. 12].

Загальний відмінок в англійській мові має нульовий експонент і не передає конкретного відношення, що відображалось б в мовленні. Іншими словами, у нього немає морфологічного оформлення, яке б передавало відношення між об'єктами чи вказувало на власність. Українська мова також має схожу форму загального відмінка, яка також не несе інформації про відношення чи власність.

Категорія посесивності вивчається як з точки зору морфологічних особливостей мови, так і її синтаксичних відмінностей. Ця категорія грає важливу роль у вираженні власності та відношень між об'єктами в мові.

Невідчужувана власність є важливою категорією посесивності, що визначає тісне пов'язання між посесором (власником) та посесивним об'єктом. В цьому відношенні об'єкт вважається нерозривною частиною посесора або сприймається як такий, що не може існувати окремо від нього.

Невідчужувана власність може бути розділена на кілька категорій:

1. **Абсолютно** невідчужувана власність: це ті аспекти, які нерозривно пов'язані з особою і її існуванням, такі як частини тіла (голос, дихання, зір, слух), фізичні характеристики (зріст, вага), абстрактні поняття, що характеризують інтелектуальну та духовну діяльність (розум, пам'ять, почуття) та етапи життя (минуле, майбутнє). Наприклад, *His eyesight deteriorated so he had to start wearing glasses, She lost her hearing after an illness she had as a child, His mind always impressed others with its depth and originality of thoughts.*

2. **Відносно** невідчужувана власність: це ті аспекти, які можуть бути пов'язані з іншими особами або соціальними стосунками, наприклад, родинні члени (мати, син) чи соціальні зв'язки (сусід, товариш). Наприклад, *Her mother always supported her daughter in all her endeavors, He met his school friend after many years of separation.*

3. **Оказіонально** невідчужувана власність: це аспекти, які набувають значення лише в конкретному мовному контексті і можуть вказувати на присвоєння або належність в даних обставинах. Наприклад, *She was looking for her book that she left on the table yesterday, His car was parked near the entrance* [Черноватий, Карабан 2006, с. 25].

Відчужувана власність, навпаки, охоплює ті об'єкти, які не розглядаються як нерозривно пов'язані з посесором і зазвичай пов'язані з ним за функцією чи соціальним статусом. Це можуть бути предмети особистого володіння (одяг, житло), майнові відносини, або соціальні атрибути (класова приналежність, професія).

Розрізняючи невідчужувану та відчужувану власність, мовні спільноти визначають, які об'єкти є нероздільними від їх власників та які можуть розглядатися як окремі від них у контексті мовного вираження. Невідчужувана власність є важливим аспектом в мовній лінгвістиці та культурній антропології, оскільки вона відображає специфіку відношень між посесором (власником) та посесивним об'єктом у мовленні та в культурному

контексті. Розрізняючи різні категорії невідчужуваної власності, мовна спільнота визначає, які об'єкти сприймаються як нерозривні або нероздільні від посесора.

Абсолютно невідчужувана власність включає аспекти, які відображають фізіологічні та інтелектуальні характеристики особи, а також її життєвий шлях та стан. Ці аспекти є нерозривною частиною посесора і виражають особистість та ідентичність.

Відносно невідчужувана власність вказує на ті аспекти, які можуть бути спільними для декількох осіб чи пов'язаними з соціальними структурами. Це включає в себе родинні члени, які мають спільні зв'язки, чи особи, які належать до певних соціальних груп.

Маємо зробити висновок, що okazіонально невідчужувана власність активується лише в певному мовному контексті та вказує на тимчасову чи обмежену приналежність. На відміну від невідчужуваної власності, відчужувана власність охоплює об'єкти, які не вважаються нерозривними від посесора і можуть відокремлюватися від нього. Це може включати предмети володіння, майнові відносини чи соціальні атрибути, які не обов'язково пов'язані з особистістю посесора у всіх контекстах.

Аналіз невідчужуваної та відчужуваної власності в мові та культурі сприяє розумінню того, як мовні спільноти сприймають власність та відношення між людьми та об'єктами у своєму менталітеті. Це також може мати важливе значення для антропологічних та лінгвокультурологічних досліджень.

1.2 Структура лексико-семантичного поля посесивності в сучасній англійській мові

Семантичне поле є такою системою, завдяки якій здійснюється вивчення семантичних змін у мові. Теорії поля більше ніж сто років, однак це не зменшує цікавості науковців до її дослідження. Про закономірності семантичних зв'язків між мовними одиницями і про системний характер лексики писали в кінці XIX – на початку XX ст. (О. Потебня, М. Покровський, Р. Мейер, Г. Іпсен та ін.).

Інакше розглядає семантичне поле німецький науковець В. Порціг. Він досліджує слова як самостійні мовні одиниці та основні зв'язки їх значень, що виявляються у словосполученнях та словах. В. Порціг намагався виявити зв'язки, що закладені в самих значеннях слів, *наприклад, цілувати пов'язано з губи, хватати пов'язано з рука*. Поля В. Порціга – прості співвідношення, які складаються з дієслова та суб'єкта чи об'єкта або прикметника і іменника [Черноватий, Карабан 2006, с. 192]. При цьому домінуючими є слова, здатні виражати ознаки та виконувати предикативну функцію, тобто дієслова та прикметники.

В. Порціг розглядає семантичні поля як системи, де слова об'єднані на основі їх значень, виражених у словосполученнях та словах. Він намагався виявити зв'язки, що виникають у самих значеннях слів, *наприклад, зв'язок між цілувати і губи, чи між хватати і рука*. У його концепції поля складаються з дієслова та суб'єкта чи об'єкта, або прикметника та іменника. Лексичні одиниці, здатні виражати ознаки та виконувати предикативну функцію, такі як дієслова та прикметники, є домінуючими в цій концепції.

Інша точка зору на семантичні поля представлена зарубіжним дослідником Й. Тріром, який розробив теорію системного аналізу лексики. Він розглядає мову як глобальну систему, розділену на понятійні та словесні

поля. Понятійні поля відображають схожість понять, а словесні поля об'єднують мовні одиниці за їхнім значенням та формою.

За визначенням Й. Тріра, **поле** – це сукупність мовних одиниць, об'єднаних спільністю змісту. І кожне слово в мові належить до певного лексико-семантичного поля, часто до багатьох. Науковці, В. І. Карабан, Л. М. Черноватий, О. О. Селіванова, також розглядають лексико-семантичні поля як структуровані системи, де слова об'єднуються на основі спільних значенневих сем та інших семантичних компонентів.

У сучасній лінгвістиці, питання лексико-семантичних полів стали однією з ключових тем досліджень. Ці семантичні структури визначаються як семантико-парадигматичні утворення зі своєю автономністю та специфічною організацією. Вони включають ряд характерних рис, які роблять їх унікальними та важливими об'єктами дослідження.

Згідно з дослідженнями багатьох дослідників, лексико-семантичні поля мають ядро та периферію, спільну нетривіальну частину в тлумаченні і існують зони семантичного переходу. Основна ідея поля полягає у тому, що воно є абстрактною структурою, яка може включати в себе слова різних класів, об'єднаних спільністю змісту та системними відносинами між ними.

Структура семантичного поля включає кілька важливих компонентів, таких як ядро, центр, периферію та фрагменти поля. Ядро поля представлене загальним компонентом значення, навколо якого розгортається саме поле. Центр поля складається з одиниць, які мають спільне значення з ядром та між собою. Периферія поля включає одиниці, які є найвіддаленішими за значенням від ядра і деталізують основне значення поля. Фрагменти поля представляють собою вертикальну структуру, яка утворює окрему гіперо-гіпонімічну структуру.

Семантичні поля відображають системний характер мови та взаємозалежність та взаємообумовленість лексичних одиниць. Вони також мають відносну автономність та утримують безперервність позначення свого

сміслового простору. Кожне поле знаходиться у взаємозв'язку з іншими семантичними полями в межах загальної лексичної системи мови.

Аналіз та розуміння лексико-семантичних полів є важливою складовою лексичної семантики, яка дозволяє краще розуміти організацію значень слів у мові та їхні взаємовідносини.

Категорія посесивності є однією з ключових категорій у мовознавстві та лінгвістиці. Вона досліджується з різних точок зору, особливо у контексті її взаємозв'язку з іншими категоріями, такими як локативність і екзистенціальність. Суть посесивності полягає в установленні відносин між суб'єктом-посесором і об'єктом володіння або належності.

Лексико-семантичне поле посесивності відіграє ключову роль у структурі сучасної художньої англійської мови. Це поле відображає відносини володіння, належності та зв'язків між особами, предметами та ідеями. У художньому контексті англійської мови ці відносини часто стають інструментом для глибшого розкриття характерів, внутрішнього світу персонажів та динаміки подій.

Специфіка художнього тексту дозволяє лексико-семантичному полю посесивності розкриватися у всій своїй багатогранності. Відносини володіння можуть стати символом влади, контролю, або, навпаки, безпорадності та втрати. Також вони можуть бути використані для підкреслення емоційних зв'язків між персонажами або для демонстрації соціальних і культурних особливостей певного середовища.

Додатково, лексико-семантичне поле посесивності в сучасній художній англійській мові підкреслює важливість контексту. Одне й те ж слово або фраза може набувати різних відтінків значення залежно від ситуації, в якій вони вживаються. Така динамічність та багатозначність дозволяє авторам ефективно працювати з текстом, створюючи глибокі, багаторівневі образи.

Зазвичай в структурі посесивного виразу виділяються наступні складові: посесивний суб'єкт (особа, якій щось належить або яка щось має), предикат посесивності/відсутності (вказує на наявність або відсутність чогось у

посесора) і об'єкт посесивності, який є ключовим поняттям у розумінні посесивності. Об'єкт посесивності може бути відчужуваним або невідчужуваним, і ця характеристика визначається ступенем зв'язку між посесором і об'єктом [Clausner, Croft 2017, p. 5–6].

Невідчужувана власність передбачає, що об'єкт посесивності нерозривно пов'язаний з існуванням посесора і може розглядатися як його частина. Існують різні види невідчужуваної власності, включаючи абсолютно невідчужувану (яка охоплює частини тіла, фізичні константи і абстрактні поняття), відносно невідчужувану (яка охоплює частини тіла, що відростають, та родинні чи соціальні стосунки) і okazіонально невідчужувану (яка актуалізується в мовному контексті).

Відчужувана власність включає матеріальні і абстрактні об'єкти, які мовний менталітет не розглядає як обов'язковий або ймовірний елемент посесора, і вони частіше пов'язані з функціональними аспектами, такими як предмети особистого володіння, майнові відносини і соціальні зв'язки. У сучасних дослідженнях посесивності розглядають її як у вузькому, так і в широкому розумінні. За вузьким підходом, посесивність виникає лише у випадку, коли суб'єктом є особа, а об'єкт належить до відчужуваної власності. В широкому розумінні, посесивний суб'єкт може бути різними сутностями, а об'єкт володіння може бути відчужуваним або невідчужуваним.

Проте, не зважаючи на обширні дослідження, категорія посесивності залишається предметом дискусії та різноманітних підходів у лінгвістиці. Ця різноманітність відображається у різних тлумаченнях і підходах до цієї категорії серед багатьох лінгвістів. Незважаючи на це, деякі загальновизнані погляди включають ідею, що посесивність є характерною передусім для іменників, посесивних займенників та посесивних прийменників. Також існує точка зору, що дієслова *мати* і *бути* універсально виражають значення володіння, але існують і менш поширені думки, що інші дієслова можуть також виражати семантику володіння.

Усереднення різних підходів і тлумачень посесивності дозволяє нам краще розуміти цю складну лінгвістичну категорію і її роль у мові. Також загальноновизнаною є точка зору, запропонована ще Дж. Лайонзом, у подальшому підтримана та поширена іншими лінгвістами (Л. А. Булаховського, Н. В. Гуйванюк, М. А. Жовтобрюха, І. І. Слинська), що дієслова *мати* та *бути* є універсальними для вираження значення володіння. Менш поширеною є думка, що семантикою володіння також характеризується більш широка група дієслів, різних за семантикою, напр., англ. *tobuy, tosell, tofail, tosteal, totear*, укр. купувати, продавати, бракувати, красти, відривати тощо [Fauconnier, Turner 2002, p. 15]. Ключовим для категорії посесивності є поняття об'єкта володіння або, за іншим визначенням, посесивного об'єкта, адже саме семантика посесивного об'єкта та характер його логіко-семантичного відношення до посесора визначає зв'язок між *Y* та *Z* як посесивний.

Лексико-семантичні поля залишаються важливим об'єктом дослідження лінгвістів, і різні вчені мають свої власні підходи до їх розуміння та аналізу. Лексико-семантичне поле посесивності в англійській мові є важливим і багатограним, адже воно відображає різноманітні відношення володіння, належності та ідентифікації. Це поле об'єднує слова та фрази, які допомагають виразити відносини між особами, об'єктами, явищами та ідеями.

Основними компонентами цього поля є іменники з посесивними закінченнями, посесивні займенники та дієслівні конструкції, що виражають володіння. Центральним елементом є іменник з посесивним закінченням

Дієслівні конструкції, такі як *have, own* та *belong to*, відображають динамічні відношення володіння. Вони можуть вказувати на статичні або змінні відносини, а також на їх тимчасовість.

Крім того, є ряд інших слів та фраз, що можуть входити до цього лексико-семантичного поля, таких як *possess, retain, acquire*, які вказують на різні аспекти володіння та контролю.

Таким чином, лексико-семантичні поля залишаються важливим об'єктом дослідження лінгвістів, і науковці мають свої власні підходи до їх розуміння та аналізу. Лексико-семантичне поле посесивності відображає важливу роль в сучасній англійській мові, так як це зв'язок між особами та предметами, що виражає належність або володіння. Динамічність посесивності надає образам художньої літератури яскравості, глибини та робить їх багатограними. У структурі посесивного виразу, зазвичай, наступні складові: посесивний суб'єкт, предикат посесивності і об'єкт посесивності, який є ключовим поняттям у розумінні посесивності.

1.3 Типологія значень посесивності та їх функціонування в межах лексико-семантичного поля

Посесивність є важливим семантичним компонентом, який виражає відношення належності між предметами та явищами. У мовознавстві виділяють різні типи посесивних відношень та способи їх вираження в мові. У цьому розділі розглядається типологія значень посесивності в українській мові та аналізується функціонування посесивних одиниць у межах лексико-семантичного поля. Дослідження посесивності дає можливість глибше зрозуміти природу семантичних зв'язків у мові та особливості концептуалізації дійсності в мовній картині світу.

Поняття посесивності можна виразити різними способами, наприклад, за допомогою дієслів *have* – мати, *belong* – належати, *own* – володіти, *possess* – володіти; іменників *owner* – власник, *хазяїн*, *possession* – володіння. [Черноватий, Карабан 2006, с. 82]

Форма родового відмінка утвориться приєднанням закінчення – 's до іменників в однині *Tom's hat, a woman's hat, the boy's father* і до іменників у множині, якщо вони не кінчаються на -s *men's shoes, women's hats, children's*

books. Іменники, що кінчаються в множині на -s, приєднують тільки апостроф *the boys' books, the girls' dolls*.

Поняття посесивності може також виражатися за допомогою прийменникових зворотів із прийменником *of*. Іноді замість цього ми знаходимо атрибутивно вжитий іменник, наприклад: *the legs of the table i the table legs* – ніжки стола; *the City of NewYork i New York City* місто – Нью-Йорк. Посесивні займенники, іменники в родовому відмінку й іменники із прийменником *of*, крім поняття приналежності, володіння виражають і інші відносини й зв'язки.

Поняття посесивності виражається також за допомогою посесивних займенників; *my, mine; our, ours; his; her, hers; its; your/yours; their, theirs*. [Fauconnier 2010, p. 106–107] Для цього використовуються також іменники в родовому відмінку.

Типологія значень посесивності в мові відображає багато різних способів, якими мова може виражати відношення власності та володіння. Функціонування цих значень в межах лексико-семантичного поля допомагає організувати мовну інформацію та розрізнати відносини між об'єктами, людьми, абстрактними поняттями тощо.

Типологія значень посесивності в мові визначає різні способи вираження власності, належності та відносин між об'єктами, особами чи абстрактними поняттями. Ці значення функціонують в межах лексико-семантичного поля мови, що відображає відносини між словами та концепціями в мовній системі.

1. Посесивне значення володіння: це значення вказує на володіння особою або сутністю конкретним об'єктом або ресурсом. Воно допомагає виразити власність і контроль над об'єктом, як, наприклад: *This is my book, це моя книга*.

2. Посесивне значення належність: цей тип значення вказує на відношення належності чи приналежності. Він допомагає виразити, що

об'єкт належить або пов'язаний з певною особою або сутністю, як у фразі: *This country is their homeland, ця країна їхня батьківщина.*

3. Посесивне значення походження: це значення вказує на те, що об'єкт чи концепція має походження від певної особи або джерела. Воно допомагає виразити, звідки походить об'єкт, як у фразі: *This recipe is from my grandmother, цей рецепт від моєї бабусі.*

4. Посесивне значення відношення: це значення вказує на особисте відношення особи до об'єкта, явища чи ідеї. Воно допомагає виразити особисту зв'язок між особою і конкретним об'єктом, як у фразі: *This painting is my creation, ця картина – моя творчість.*

5. Посесивне значення ідентифікаційне: цей тип вказує на ідентифікацію особи через її володіння чимось. Він допомагає виразити, як об'єкт або статус ідентифікує особу, як у фразі: *He is the owner of this company, він власник цієї компанії* [Гешко 2014, с. 78].

Ці типи значень посесивності можуть функціонувати в різних лексико-семантичних полях мови, в залежності від контексту та специфіки конкретної мови. Вони допомагають точніше виражати відносини між сутностями та об'єктами у мовному виразі, що є важливим для спілкування та розуміння текстів.

Вона допомагає краще розуміти спосіб, яким носії мови утворюють мовну картину світу. Посесивні синтаксичні конструкції відображають особливості відносин у мовній дійсності і в мисленні людей.

Дослідник В. Н. Топоров розглядав посесивні відносини з історичної перспективи і вважав їх антропоцентричними. Він пояснював це шляхом генезису людського мовного менталітету, починаючи з усвідомлення людиною самої себе і свого тіла, а потім розширюючи це уявлення на інші об'єкти зовнішнього світу. Ця модель поступово розвивалася, і мовні конструкції стали відображати цей процес.

Одним із важливих аспектів є розрізнення між **прямим** та **метафоричним** вживанням посесивних конструкцій. У прямому вживанні

посесивність виражає насправді існуючі відносини володіння та належності. У метафоричному вживанні, вона може виражати більш абстрактні або переносні відносини, наприклад, «володіти знаннями» або «власність часу».

Також категорію посесивності доречно досліджувати з точки зору синтаксису, а саме конструкції з присвійним займенником, родовим відмінком та прийменником *of*.

Посесивна конструкція *N'sN* має свої обмеження, такі як обмежене лексичне вживання та позиційна обмеженість (в препозиції). Він також не вживається у формі множини. Ця категорія функціонує як означення і обмежується іменними словосполученнями, що додатково підкреслює її обмежений характер.

Посесивна конструкція *N'sN* визначає залежну інтерпретацію, де перший іменник (посесор) вказує на власника чи володільця, а другий іменник (предмет) показує, що саме володіється або належить цьому посесору. Це може стосуватися фізичних об'єктів, відносин, ідей, та навіть абстрактних понять.

Аналізуючи співвідношення між формантом *'s* та значенням посесивних конструкцій, можна підтвердити існування категорії посесивності в мові. Ця категорія виражається через граматичні форми і передає семантику володіння та належності. Таким чином, посесивності конструкції в англійській мові є складною граматичною категорією, яка допомагає виразити відносини між посесором і об'єктом володіння.

Отже, категорія посесивності у мові глибоко вплетена в мовну культуру і відображає особливості сприйняття світу носіями мови. Вона створює можливість виразити різні відносини між людьми, предметами і ідеями, що є важливим для спілкування та вираження концепцій.

Категорія посесивності відображає не лише мовну картину світу, але й психологічні та соціокультурні аспекти сприйняття світу носіями мови. Вона відображає відносини власності, приналежності, ідентифікації, індивідуальності, а також виражає емоційне і культурне багатство мови.

Типологія значень посесивності в мові є важливою частиною мовознавства, яка допомагає розуміти, як мова виражає відносини власності, володіння та належності між сутностями та об'єктами. Ця типологія відображає різні способи, якими мова виражає посесивні відносини, і допомагає уникнути недорозумінь та неоднозначностей у спілкуванні.

Також, важливо враховувати **граматичні особливості** посесивних конструкцій у різних мовах. Наприклад, у багатьох слов'янських мовах, посесивність може виражатися через відмінок, а в англійській мові, вона часто виражається за допомогою апострофа та слова "s", наприклад, *John's book*.

Додатково, різні культури та мови можуть мати власні концепції посесивності, які відрізняються від заходів. Наприклад, в деяких культурах може існувати більший акцент на колективній власності чи на відносинах до природи.

Враховуючи ці аспекти, можна зробити висновок, що типологія значень посесивності є багатогранною та динамічною галуззю мовознавства. Вона допомагає краще розуміти як культурні, психологічні та граматичні аспекти мови впливають на сприйняття та вираження власності та відносин між людьми та об'єктами у мовленні. Ця область мовознавства продовжує вивчатися та розвиватися, допомагаючи нам краще розуміти мову та спілкування.

1.4 Посесивні конструкції N'sN як основний засіб вербалізацій посесивності в сучасній англійській мові

Посесивність в англійській мові є одним з основних способів вираження відношень між об'єктами. Вона реалізується на лексичному, морфологічному та синтаксичному рівнях. На лексичному рівні посесивність виражається за

допомогою присвійних прикметників та займенників. Вони конкретизують посесора, вказуючи на його особу, число, стать. Присвійні лексеми є одним з основних засобів вираження посесивності в англійській мові.

На морфологічному рівні посесивність реалізується за допомогою присвійного відмінка іменників та прикметників на *'s*. Ця граматична категорія дозволяє виразити відношення належності та володіння без використання додаткових слів. Синтаксичний рівень представлений аналітичними конструкціями з прийменниками *of*, *with* та ін. Вони виражають широке коло посесивних відношень між предметами та явищами. Кожен з цих засобів має свою специфіку та особливості вживання. Лексичні одиниці конкретизують посесора, морфологічні форми виражають посесивність компактно без додаткових слів, а аналітичні конструкції дозволяють виразити складні семантичні відношення.

Посесивні конструкції виконують різноманітні функції в англійській мові. Вони можуть виражати відношення володіння, належності, спорідненості, частини і цілого тощо. Вибір певної посесивної форми залежить від її семантичних та стилістичних особливостей. Категорія посесивності тісно пов'язана з категорією означеності/неозначеності.

Посесивні конструкції сприяють означенню об'єктів через вказівку на їх зв'язок з іншими предметами та явищами. Посесивність також тісно взаємодіє з категорією визначеності/невизначеності. Посесор може бути виражений іменником або займенником у формі означеного чи неозначеного артикля. Категорія посесивності реалізується і на рівні словосполучення та речення. Посесивні відношення є одним з основних засобів зв'язку між компонентами фрази та частинами складного речення.

Отже, категорія посесивності в англійській мові є багатоплановою, вона охоплює всі мовні рівні та тісно взаємодіє з іншими граматичними категоріями. Посесивність виконує важливу роль в організації та структуруванні висловлювання, допомагаючи встановити зв'язки між

предметами та явищами. Вивчення посесивних конструкцій дає цінне розуміння глибинних принципів побудови англійської мови.

Посесивні конструкції типу N'sN (наприклад, *John's car* – машина Джона) є одним з основних способів вираження посесивності в сучасній англійській мові. Вони використовуються для позначення відношень належності між двома іменниками, при цьому перший іменник (посесор) позначає власника, а другий (посесум) – об'єкт володіння.

Посесивні конструкції N'sN можуть виражати різні типи посесивних відносин, включаючи володіння, родинні зв'язки, частина-ціле тощо. Вони є продуктивним морфосинтаксичним засобом, який дозволяє утворювати посесивні словосполучення від практично будь-яких іменників шляхом додавання апострофа та літери s до посесора.

З точки зору діяхронії, конструкції N'sN розвинулися в англійській мові на основі генитивних форм іменників в давньоанглійський період. Вони закріпилися як домінуючий засіб вираження посесивності в новоанглійський період, витіснивши при цьому інші генетивні конструкції [Расторгуєва 2003, с. 178].

Конструкції типу N'sN є важливим граматичним засобом вираження семантичних посесивних відношень в сучасній англійській мові, що розвинувся на основі давньоанглійського генетива. Вони демонструють високу продуктивність і частотність вживання в різних функціональних стилях.

В англійській мові існують три основні типи посесивних конструкцій: вживання присвійних займенників *my car*; родовий відмінок *John's car* та конструкції з прийменником *of the leg of the table*.

Конструкція з прийменником *of* виражає належність об'єкта суб'єкту, наприклад: *the cover of the book* – обкладинка книги. Ця конструкція є найбільш нейтральною і універсальною, вона використовується в усіх функціональних стилях англійської мови [Петров 2005, р. 178].

Родовий відмінок виражає володіння, наприклад: *John's car* – машина Джона. Ця конструкція частіше використовується в розмовному та художньому стилях. Також ця конструкція виражає ознаку, характерну для певного класу об'єктів, наприклад: *a student's life* – життя студента. Її вживання обмежене науковим та офіційно-діловим стилями [Thomas 2001, p. 267].

В стилі художньої літератури найчастіше використовується родовий відмінок, оскільки він найкраще передає особистісні стосунки між персонажами та їх емоційну причетність до певних об'єктів. Наприклад: *She looked at John's face*. Конструкції з прийменником *of* трапляються рідше і здебільшого виконують допоміжну роль.

В науковому стилі також домінує конструкція з родовим відмінком оскільки вона дає змогу абстрагуватися від конкретних осіб та описувати клас об'єктів в цілому [Левицкий 2010, с. 298]. Наприклад: *According to Newton's laws...* Конструкція з прийменником *of* також широко використовується.

В публіцистиці та засобах масової інформації переважає конструкція з прийменником *of* завдяки її нейтральності [Ласка, Пархоменко 2011, с. 139]. Наприклад: *The President of the USA claimed...* Родовий відмінок вживається при позначенні конкретних осіб.

Щодо української мови, посесивність передається за допомогою присвійних займенників, іменників у формі присвійного відмінка та підрядних речень [Пустовіт 2017, с. 215]. Наприклад: *його книга, книга Петра, книга, яка належить йому*. На відміну від англійської, в українській мові немає аналога конструкції на *'s*.

Посесивні конструкції у формі *N'sN* є одним з найбільш поширених і продуктивних способів вираження відношень належності та присвійності в сучасній англійській мові. Вони характеризуються простою і лаконічною структурою, що складається з іменника в присвійному відмінку (*N's*) та

залежного іменника (N). Наприклад: *John's car* (машина Джона), *the teacher's book* (книга вчителя), *my sister's dress* (сукня моєї сестри).

У порівнянні з іншими засобами вираження посесивності в англійській мові, такими як прийменникові конструкції *the car of John*, словосполучення з особовими займенниками *his book, her dress*, посесивні форми особових займенників *mine, yours*, посесивний відмінок іменника *John's, teacher's*, конструкції N'sN відрізняються більшою інформативністю. Вони дозволяють однозначно вказати як на володаря, так і на об'єкт володіння, тоді як інші засоби можуть мати певну семантичну невизначеність.

Основні продуктивні моделі утворення посесивних конструкцій N'sN в англійській мові включають:

1. Конструкції з іменниками на позначення осіб: *father's house, student's perspective, singer's voice*. Вони виражають відношення належності певного об'єкта конкретній особі.

2. Конструкції з іменниками на позначення неістот: *country's border, car's engine, book's cover*. Вони вказують на приналежність частини цілому.

3. Конструкції з абстрактними іменниками: *peace's promise, nature's beauty, logic's laws*. Вони позначають абстрактні відношення.

4. Складні конструкції з прийменниками та дієслівними формами: *mother's advice, poet's contribution to literature*.

Семантично посесивні конструкції N'sN можуть виражати як відношення володіння у прямому сенсі *John's car* – автомобіль належить Джону, так і переносні асоціативні зв'язки, залежність певних абстрактних ознак від суб'єкта *singer's voice* – голос, характерний для співака тощо.

Подвійні посесивні конструкції на зразок *John's mother's house* є характерним явищем для англійської мови. Вони використовуються для уточнення складних посесивних відношень, коли об'єкт володіння належить не безпосередньо особі, названій у першому компоненті, а комусь пов'язаному з нею. Такі конструкції допомагають уникнути неоднозначності при багаторівневих посесивних зв'язках.

Стилістично посесивні конструкції N'sN є нейтральним засобом вираження посесивності, притаманним усім функціональним стилям мови. Проте в офіційно-діловому, науковому та публіцистичному стилях частіше використовуються безособові форми та структури з прийменниками *the car's engine*, а в художньому та розмовному – більш експресивні форми присвійності.

У реченні посесивні конструкції N'sN можуть виконувати функції підмета, додатка, означення, обставини. Наприклад:

1. *The singer's voice sounded magnificent (підмет).*
2. *She admired the actress's talent (додаток).*
3. *We saw John's new car (означення).*
4. *Let's meet at the teacher's house (обставина).*

Поширеною помилкою при використанні посесивних конструкцій N'sN є неправильне застосування апострофа. Його часто пропускають у невідокремлених означеннях *teachers college* або, навпаки, ставлять після -s у множині *John's books'*. Також типовою є плутанина щодо використання подвійних конструкцій, коли неправильно визначають володаря об'єкта *John's mother house*. Носії слов'янських мов можуть механічно переносити норми рідної мови, утворюючи аграматичні форми типу *John car*.

Конструкції за моделлю N'sN є провідним засобом вираження семантичних відношень належності та присвійності в сучасній англійській мові. Вони мають просту будову, широкі можливості для утворення різноманітних посесивних значень, вживаються в усіх стилях мовлення. Разом з тим, їх правильне застосування потребує знання синтаксичних, семантичних та стилістичних особливостей.

Отже, в англійській мові існують три основні типи посесивних конструкцій з різними семантичними та стилістичними відтінками. Родовий відмінок частіше вживається в художніх та наукових текстах, а конструкція з прийменником *of* – в публіцистичних. В українській мові посесивність виражається інакше, переважно за допомогою морфологічних засобів.

РОЗДІЛ 2
АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ
ПОСЕСИВНОСТІ НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ А. ГЕЙЛІ
«ОСТАТОЧНИЙ ДІАГНОЗ»

2.1 Роман А. Гейлі «Остаточний діагноз» як зразок жанру «виробничий роман»

Артур Гейлі (1920–1981) – американський письменник, автор багатьох популярних романів. У своїх творах він часто звертався до медичної тематики. Роман «Остаточний діагноз» вважається одним з найкращих творів Гейлі [Іваненко 2005, с. 12].

Роман «Остаточний діагноз» американського письменника Артура Гейлі є яскравим зразком медичного детективу, в якому автор майстерно поєднує гостросюжетну інтригу з глибоким психологізмом та детальним зображенням медичного середовища. У творі висвітлюються складні морально-етичні питання, пов'язані із практикою лікарів та проведенням медичних досліджень: *He had expressed the hope that medicine's advances might someday provide the means...*

З огляду на тематику та проблематику роману, важливим є дослідження мовних засобів, використаних автором для створення реалістичної картини лікарняного життя.

Функціонування посесивності в сучасній англійській мові можна детально проаналізувати на прикладі творів видатних письменників, зокрема роману А. Гейлі «Остаточний діагноз». Цей роман, що відображає медичний світ з його нюансами та викликами: *Joseph Pearson's face and clothing seemed appropriate to his age...*

Роман А. Гейлі «Остаточний діагноз», виданий у 1956 році, є яскравим зразком жанру «виробничого роману», що набув поширення в американській літературі середини ХХ століття. Цей жанр зображує виробниче середовище, повсякденне життя і працю персонажів на тлі виробничих процесів.

Виробничий роман – це жанр, де дія розгортається на виробництві, показується трудова діяльність героїв. Типові риси цього жанру – зображення виробничих відносин, вирішення моральних проблем у колективі [Белозьорова 2004, с. 23].

Головним героєм роману є лікар Кент О'Доннел, який працює у лікарні в Лос-Анджелесі. Автор детально змальовує повсякдення О'Доннела: його взаємодію з пацієнтами, колегами, адміністрацією лікарні. Значну увагу приділено опису медичних процедур, діагностики, лікування. Це дозволяє читачеві дізнатися багато нового про роботу лікаря і функціонування лікарні.

Окрім цього, Гейлі показує особисте життя героя, його стосунки з дружиною та донькою, які також пов'язані з його професійною діяльністю. Романіст вдало поєднує виробничу та побутову складові сюжету: *Lucille kissed David lightly on the cheek in the lobby of Three Counties Hospital.*

Жанрові ознаки «виробничого роману» виявляються в таких аспектах твору:

- докладний опис виробничих процесів. Автор ніби «занурює» читача всередину лікарні, демонструючи її повсякденне функціонування: *The pre-op, operating rooms, and recovery room were in full swing as David walked through on his morning rounds;*
- увага до професійної діяльності персонажів. Показано робочі будні лікарів різних спеціальностей та медперсоналу: *With nurse Angela assisting, Dr. Pearson performed a delicate resection of a lung tumor;*
- виробничі конфлікти й інтриги. Наприклад, конфлікт О'Доннела з завідуючим відділенням через підхід до лікування пацієнтів: *“Dr. O'Donnell angrily confronted the chief about postponing an urgent surgery”;*

- органічне поєднання виробничої та побутової тематики, професійної та особистої сфер життя героїв: *That evening Joseph shared his concerns with Lucille about the morality of the drug trial;*
- соціальна проблематика. У романі порушені питання медичної етики, гуманізму, відповідальності лікаря: *Joseph's anguished deliberation over whether to continue painful treatments for a suffering patient near death;*
- критичний погляд на недоліки системи охорони здоров'я. Показано її надмірну комерціалізацію, бюрократизацію, корупцію: *Dr. Pearson reluctantly focused his practice on wealthier private patients to support his family financially.*

У творі органічно поєднано риси соціально-побутового та виробничого роману. Саме детальний показ виробничого процесу в поєднанні з гострою соціальною проблематикою яскраво виявляє жанрову приналежність твору.

Композиція роману підпорядкована розкриттю виробничої теми. Твір складається з 3 частин, поділених на глави. Кожна частина присвячена певному етапу в професійному становленні головного героя.

У першій частині роману продемонстровано один робочий день Кента О'Доннела. Показано його взаємодію з пацієнтами, колегами, адміністрацією. Виникають перші професійні та етичні колізії.

Друга частина охоплює кілька місяців. Простежується професійне зростання О'Доннела, його конфлікти через принциповість. Відбувається трагедія в його особистому житті.

У третій частині Кент досягає вершини професіоналізму, але розчаровується в системі охорони здоров'я. Він приймає складне рішення змінити фах.

Спочатку О'Доннел постає як енергійний, але наївний ідеаліст, який вірить у непохитні моральні цінності своєї професії. Проте жорстка виробнича машина швидко розвінчує його юначі ілюзії. Кент поступово

усвідомлює меркантильність медицини як бізнесу, її формалізм і байдужість до пацієнтів. Його ідеали руйнуються під тиском системи.

Проте О'Доннел не здається. Він продовжує протистояти бюрократії та рутині, намагається реалізувати гуманістичні цінності. Його конфлікти з адміністрацією, сміливі експерименти свідчать про спробу лишитися собою, відстояти внутрішню гідність. Однак ця боротьба виснажує О'Доннела і загрожує особистому життю. Тому в фіналі Кент робить вибір на користь компромісу із суспільством, хоч і розчаровується у медицині. Ця еволюція образу втілює трагедію непересічної особистості в умовах жорсткої системи, де для ідеалізму мало місця.

В образі О'Доннела виявляються характерні риси героя «втраченого покоління». Це мотив внутрішньої самотності, відчуженості від суспільства, розгубленості і зневіри. Разом з тим, Кент не втрачає оптимізму і продовжує шукати своє покликання. Важливу роль у романі відіграє жіночі образи, що доповнюють характеристику О'Доннела.

Його дружина Люсіль уособлює прагматизм, конформізм і міщанство. Вона схиляє Кента до компромісу зі своїми ідеалами. Наприклад: *Lucille urged Kent to take a higher paying job at a prestigious clinic rather than volunteer at a free health outpost* та *Repeatedly Lucille insisted Kent scale back his ambitious reform plans to not rock the boat.*

Натомість коханка Деніз втілює творче начало, сміливість експериментувати, руйнувати стереотипи. Її образ символізує мрію героя про інше, краще життя. Це виявляється, коли *Denise encouraged Kent to pursue his visionary new therapy despite opposition* та *Denise inspired Kent to take risks and challenge conventions he'd long accepted.*

Важливе значення в романі має зображення виробничого середовища лікарні. Її повсякденна рутинна, ієрархічність, міжособистісні конфлікти передають атмосферу замкнутого світу зі своїми законами. Лікарня постає як модель суспільства в цілому. Гейлі песимістично зображує цю систему, де панують формалізм, конформізм, байдужість до людини.

Таким чином, композиція підпорядкована розкриттю еволюції головного героя як професіонала та особистості. Сюжет роману динамічний, розвивається переважно за рахунок виробничих конфліктів та інтриг. Гейлі використовує прийоми гостросюжетної оповіді, що надає твору певної емоційної напруженості.

Разом з тим, сюжет не перевантажений зайвою подієвістю, адже головний акцент робиться на детальному зображенні повсякдення героїв. Мова роману відзначається точністю медичної термінології при описі хвороб, процедур, операцій. Це надає особливої достовірності зображенню лікарняного середовища. Водночас, мова персонажів жива, емоційно забарвлена, що оживляє оповідь. Автор вправно використовує діалоги, внутрішні монологи героїв.

Варто відзначити новаторство Гейлі в зображенні медичної тематики, що було рідкістю в тогочасній американській літературі. Письменник ґрунтовно вивчив лікарняне середовище, медичні процедури, що забезпечило документальну достовірність його прози. Реалістичні картини операцій, лікування хворих значною мірою ґрунтувалися на власному досвіді роботи Гейлі в лікарні.

Разом з тим, Гейлі уникає надмірного захоплення медичною тематикою, зберігаючи рівновагу між професійною та приватною сферами життя героїв. Саме це поєднання дозволяє створити панорамну картину життя тогочасного американського суспільства. Мова та стиль роману відзначаються лаконічністю, раціоналізмом, тяжінням до чітких реалістичних замальовок: розповідь емоційно насичена, містить ліричні відступи, внутрішні монологи. Це поєднання рацію та емоцій створює художню цілісність твору.

Отже, у романі Гейлі майстерно втілив основні ознаки жанру «виробничого роману», створивши панорамне полотно лікарняного життя з його буденними клопотами і драмами. Цей твір значною мірою сприяв популяризації жанру в американській літературі та закріпленню його провідних жанрових ознак. Роман Гейлі і сьогодні не втратив своєї художньої

цінності та продовжує привертати увагу дослідників як зразок «виробничого роману». Роман А. Гейлі «Остаточний діагноз» є яскравим зразком жанру виробничого роману, адже в ньому повною мірою відображені характерні риси цього жанру. Твір майстерно зображує робочі будні лікарів, ставить важливі морально-етичні питання.

2.2 Методологія статистичного дослідження

А. Ейнштейн стверджував, що «...Мова є впорядкованою і доступною для пізнання сутністю, системно-структурним формуванням». Наявність постійного, а не змінного складу мовних одиниць, а також зв'язок між мовними одиницями проти безладної і хаотичної їх взаємодії - це ті чинники, які не тільки дозволяють використовувати математико-статистичні методи, але й **обумовлюють** необхідність їх лінгвістичних дослідженнях.

М. П. Кочерган зазначає, що «...оскільки мова – це ймовірнісна, а не жорстко детермінована система, то для її пізнання квантитативні методи. пов'язані з дослідженням частотних, імовірнісних, градуальних та інших нелогічних характеристик, не тільки бажані, але й необхідні» [Кочерган 2017]. Встановлення статистичних характеристик вносить, як слушно зазначають не тільки ясність, чіткість і однозначність у трактування тих або інших мовних явищ, але й «дають можливість зробити важливі теоретичні висновки, що стосуються закономірностей функціонування мовної системи в цілому» [Тамбовцев, Хомицька 2013, с. 107].

За словами В. І. Перебийніс «...мова і мовлення підкоряються статистичним законам. Першою підставою для цього твердження є те, що мова являє собою надзвичайно складну систему дискретних одиниць, які, як і великі дискретні одиниці будь-якої природи, можуть мати кількісні характеристики. Ці кількісні характеристики властиві одиницям усіх рівнів

мовної системи...» [Перебийніс 2013, с. 183]. Автори монографії «Статистичні параметри стилів» стверджують, що використання математичних прийомів при систематизації і узагальненні лінгвістичного матеріалу в поєднанні з якісною інтерпретацією результатів дослідження дає лінгвістам можливість проникнути в таємниці будови мови.

Наприклад В. В. Левицький вважає, що «...статистичні методи є ефективним інструментом аналізу **мови і мовлення**... Сьогодні навряд чи ще існують сумніви в тому, що мова володіє і *якісними*, і *кількісними* ознаками, і що різні властивості мови можуть вивчатися різними методами. Є такі дослідження, де відповіді на поставлені питання можна отримати тільки за допомогою квантитативних методів» [Левицький 2004, с. 3, 9].

Загальна сукупність – це вся множина об'єктів, яку треба дослідити, і яка об'єднана певними якісними та кількісними ознаками. Оскільки матеріалом для лінгвістичних досліджень слугують, перш за все, тексти та елементи, які входять до їх складу, то загальна сукупність у даному випадку – усі тексти поданою мовою або увесь словниковий склад цієї мови [Левицький 2007, с. 33].

Зрозуміло, що неможливо дослідити всю загальну сукупність досліджуваних об'єктів. Як наслідок, із загальної сукупності необхідно вибрати досліджувані одиниці, таким чином щоб вони достатньо об'єктивно, надійно та цілком презентували якості цієї сукупності. Таким чином з'являється ще одне дуже важливе поняття яке називається вибіркою.

Маючи на увазі обсяг вибірки, слід розрізняти два поняття – «*одиниця аналізу*» та «*одиниця вибірки*» [Левицький 2007]. **Одиниця аналізу** – це така лінгвістична одиниця, яку лінгвіст має намір аналізувати. **Одиниця вибірки** – це фрагменти текстів, які поєднуються будь-якими ознаками «ці ознаки можуть бути формальними, змістовними або кількісними».

У сучасному мовознавстві існує декілька процедур розподілу слів за ознакою «частота». Найпоширенішою є класифікація лексики на основі *абсолютної* і *відносної* частотності слова, на основі його ранжування.

Мінімально необхідною характерною величиною дослідниками вважається *абсолютна частота* вживаності лексичної одиниці в корпусі досліджуваних текстів. Спроби дати класифікацію лексики на основі абсолютної частотності робляться ученими по-різному, наприклад, шляхом виділення шкали частот, хоча іноді важко визначити, де саме проходить межа між цими зонами.

Дж. Дьюї була вперше помічена і описана така закономірність: невелика група високочастотних одиниць складає **ядро** досліджуваного масиву, тоді як велика група низькочастотних одиниць знаходиться на **периферії**. На його думку між цими підмножинами, знаходиться перехідна зона, у якій відмінність між ядерними і периферійними елементами стерта. При цьому із зменшенням частоти збільшується кількість одиниць, які знаходяться в одному і тому ж інтервалі [Dewey 2015, p. 187].

Оскільки використання *абсолютних показників* частотності робить неможливим зіставлення даних, одержаних на основі вибірок різного обсягу, вчені правомірно, на наш погляд вважають за доцільне оперувати поняттям «*відносна частотність*» (тобто відношенням абсолютної частоти до загального обсягу вибірки).

З огляду на особливості функціонування одиниць мови в тексті (дискурсі) вирішальне значення набуває характер вибірки. При формуванні такої вибірки важливо враховувати, на нашу думку лінгвальну однорідність, під якою розуміється:

- однорідність мови;
- хронологічна однорідність;
- функціонально-стилістична однорідність;
- однорідність жанру;
- тематична однорідність.

Отже, маємо зробити висновок, що для більш ретельного лінгвістичного дослідження функціонування мовних одиниць статистичні методи є одними з найбільш ефективних. Вони надають об'єктивну картину функціонування окремих лінгвістичних явищ зокрема та їх вживаності у мові взагалі.

2.3 Вживання присвійних займенників

Як було зазначено вище, присвійні займенники є одним з основних засобів вираження категорії посесивності в англійській мові. Вони чітко вказують на приналежність певного об'єкта чи дії конкретній особі або групі осіб [Шепітько, Шейченко 2009, с. 353]. У романі А. Гейлі «Остаточний діагноз» присвійні займенники широко вживаються для позначення відношень належності між персонажами та об'єктами.

Присвійні займенники виконують дуже важливу функцію у творі – чітко вказують, кому саме належить певний об'єкт, описують процес, дію чи стан. Це дозволяє уникнути неоднозначності та створити ефект особистої присутності і залученості. Автор активно використовує можливості присвійних займенників для вираження відношень між персонажами та об'єктами дійсності, описуваної у творі.

Початковим етапом нашого дослідження є обчислення фонових характеристик вживання присвійних займенників (залежної та абсолютної форми), іменників у формі родового відмінку та конструкції з прийменником *of* на матеріалі роману А. Гейлі «Остаточний діагноз» (табл. 2.1). Загальна вибіркова сукупність складає 300 лексичних одиниць із значенням посесивності: 100 присвійних займенників (залежна і незалежна форма); 100 іменників у формі однини та множини родового відмінку; 100 випадків вживання конструкції з прийменником *of*.

Обрахування міри вживаності присвійних займенників (залежної форми):

300 од. – 100%;

90 од. – x%;

$90 * 100\% / 300 = 30\%$.

Обрахування міри вживаності присвійних займенників (незалежної форми):

300 од. – 100%;

10 од. – x%;

$10 * 100\% / 300 = 3,3\%$.

Обрахування міри вживаності іменників у формі родового відмінку однини:

300 од. – 100%;

86 од. – x%;

$86 * 100\% / 300 = 29\%$.

Обрахування міри вживаності іменників у формі родового відмінку множини:

300 од. – 100%;

14 од. – x%;

$14 * 100\% / 300 = 4,6\%$.

Обрахування міри вживаності конструкції з прийменником *of*:

300 од. – 100%;

100 од. – x%;

$100 * 100\% / 300 = 33\%$.

Таблиця 2.1

Фонові характеристики вживання лексико-семантичних одиниць із значенням посесивності в романі А. Гейлі «Остаточний діагноз»

Лексичні одиниці із значенням Посесивності	Абсолютна частота	Міра вживаності (%)
Присвійні займенники (залежна форма/ абсолютна форма)	90/10	30%/3,3%
Іменники в родовому відмінку (однина/ множина)	86/14	29%/4,6%
Конструкція з прийменником <i>of</i>	100	33%

Як показують отримані дані, загальна міра вживаності присвійних займенників та іменників в родовому відмінку майже однакова: 30%/29% – відповідно. Щодо вживаності залежної та абсолютної форм присвійних займенників, то залежна форма значно превалює (30%/3,3%). Це можна пояснити тим, що залежна форма присвійних займенників більш притаманна художнім творам та поєднується з іменниками різних семантичних класів більш вільно, ніж абсолютна форма. Міра вживаності конструкції з прийменником *of* трохи перевищує попередні показники (33%).

Згідно результатів дослідження форма однини іменників в родовому відмінку майже в шість разів вище за міру вживаності поданих іменників у формі множини.

В тексті роману А. Гейлі «Остаточний діагноз» серед 100 лексичних одиниць із значенням посесивності, виражених присвійними займенниками, наявний певний розподіл за їх граматичними розрядами, який представлено у додатку А.

Залежні присвійні займенники:

100 одиниць – 100%;

90 одиниць – 90%.

Приклади вживання залежної форми присвійних займенників в романі А. Гейлі «Остаточний діагноз»:

1. *There was no air conditioning in the admitting department on the main floor, and Madge Reynolds, reaching into **her** desk for her fifteenth Kleenex that morning, dabbed **her** face and decided it was time she slipped out to make another application of deodorant (page 51).*

*У приймальній палаті на першому поверсі не було кондиціонера, і Медж Рейнольдс того ранку потяглася до її столу за п'ятнадцятою білизною, витерла **своє** обличчя й вирішила, що їй час вислизнути, щоб знову нанести дезодорант.*

2. *Old Rudy Hermant, who worked periodically at laboring when **his** family bullied him into it, sat back and relaxed in cool comfort as Dr. McEwan, the*

ear, nose, and throat specialist, probed in search of the cause of Rudy's growing deafness (page 2).

Старий Руді Германт, який періодично працював на пологих, коли його сім'я знущала над ним, сидів і розслабився в прохолодному комфорті, поки лікар Мак'юен, фахівець з вух, носа та горла, досліджував причину дедалі більшої глухоти Руді.

3. *But Rudy's eldest son had decided the old man should get **his** ears looked at, and here he was (page 11).*

Але старший син Руді вирішив, що старому варто поглянути на його вуха, і ось він тут.

4. *This morning, however, **his** wife had carried to the breakfast table a running fight about household expenses which they had started the night before, causing him, afterward, to back his new Olds out of the garage in such a temper that he had crumpled the right rear fender (page 42).*

Однак сьогодні вранці його дружина винесла на сніданок завзяту сварку про побутові витрати, яку вони розпочали напередодні ввечері, через що він згодом вигнав свій новий Олд із гаража в такому гніві, що зім'яв праве заднє крило.

5. *It was an intriguing case, and already **his** professional interest was outweighing his irritability (page 22).*

Це був інтригуючий випадок, і вже його професійний інтерес переважував його дратівливість.

6. *McEwan raised **his** voice (page 32).*

Мак'юен підвищив свій голос.

7. *Deciding **his** diagnosis, he fixed his eye on the patient and said sternly, "You're overweight and I'm going to put you on a diet" (page 24).*

Вирішивши свій діагноз, він подивився на пацієнта і суворо сказав: «У вас зайва вага, я посаджу вас на дієту».

8. *Little Miss Mildred, fifty-two, spinsterish, and five foot nothing in **her** highest heels, quailed before Dr. Pearson's scowl (page 27).*

Маленька міс Мілдред, п'ятдесяти двох років, дівчина-діва і п'ять футів нічого на **своїх** високих підборах, здригнулася перед похмурым поглядом лікаря Пірсона.

9. *But records, forms, files were **her** life (page 18).*

Але записи, бланки, файли були **її** життям.

10. *Miss Mildred stood **her** ground (page 23).*

Міс Мілдред стояла **на своєму**.

Незалежні присвійні займенники:

100 одиниць – 100%;

10 одиниць – 10%.

Приклади:

1. *At this moment he was glad of old Rudy's deafness and slightly ashamed own outburst **of his** (page 42).*

У цю мить він був радий глухоті старого Руді й трохи соромився **власного** спалаху.

2. *In the general medical clinic fat Dr. Toynbee, an internist, lighting a fresh cigarette from the stub of the last, looked over at the patient on the other side of the desk **of his** (page 2).*

У амбулаторії загального профілю товстий лікар Тойнбі, лікар-терапевт, прикурюючи свіжю сигарету від останнього недокурка, дивився на пацієнта з іншого боку **свого** столу.

3. *He moved the big cigar he was smoking over to the corner mouth **of his** (page 33).*

Він переніс велику сигару, яку кутив, до кутика **свого** рота.

4. *“You need the exercise you get just walking around that Detroit monster **of yours**” (page 34).*

«Тобі потрібна вправа, яку ти отримуєш, просто прогулюючись навколо цього **свого** детройтського монстра».

5. *It reflected, in fact, the dapperness owner **of its**, invariably one of the best dressed among the Three Counties attending physicians (page 13).*

Насправді це віддзеркалювало ошатність **його** власника, незмінно одного з найкраще одягнених серед лікарів трьох округів.

6. *The scrub suit she was wearing now made her shapeless, almost anonymous, like the rest **of theirs** (page 25).*

Скраб-костюм, у якому вона зараз була одягнена, робив її безформною, майже анонімною, як і **всі інші**.

7. *He moved into the locker room and began to slip out scrub suit **of his** (page 6).*

Він пішов до роздягальні й почав вислизати зі **свого** жіночого костюма.

8. *While he was still scrubbing Dornberger could hear part duologue **of her** outside with the intern who had escorted her to Obstetrics (page 37).*

Поки він ще мив, Дорнбергер міг почути частину **її** дуологічної розмови з інтерном, який супроводжував її до акушерства.

9. *This was a part domain **of hers** less gleaming and modern than the other section, and the chief dietitian reflected, not for the first time, that she would be happy when the equipment here was modernized, as the rest of the kitchens had been (page 10).*

Це була частина **її** володіння менш блискуча та сучасна, ніж інша частина, і головний дієтолог подумала, не вперше, що вона буде щаслива, коли обладнання тут буде модернізовано, як це було на решті кухонь.

10. *Surprisingly, for a city size **of its**, Burlington had an excellent symphony, and, discovering this, Vivian had become one of its supporters (page 51).*

Дивно, але для міста **такого** розміру Берлінгтон мав чудову симфонію, і, виявивши це, Вівіан стала одним із її прихильників.

Як показують отримані дані, загальна міра вживаності присвійних займенників та іменників в родовому відмінку майже однакова: 30%/29% – відповідно. Щодо вживаності залежної та абсолютної форм присвійних займенників, то залежна форма значно превалує (30%/3,3%). Міра вживаності конструкції з прийменником *of* трохи перевищує попередні показники (33%).

Отже, можна зробити висновок, що присвійні займенники відіграють важливу роль щодо реалізації значення посесивності в тексті роману А. Гейлі «Остаточний діагноз». Статистичний аналіз продемонстрував, що саме залежна форма присвійних займенників з іменниками різних семантичних класів вживається у кількості (30%) від загальної кількості всіх лексичних одиниць із значенням посесивності.

2.4 Вживання форми родового відмінку іменників

Як відомо, родовий відмінок іменників, який також має назву «присвійний», природньо є головним засобом вираження категорії посесивності в англійській мові. Вона репрезентується в конструкції N'sN. Традиційно родовий відмінок іменників використовується для позначення відношень належності між двома іменниками, при цьому перший іменник позначає власника, а другий – об'єкт володіння.

В нашому дослідженні, як вже було зазначено вище, виявлено 100 іменників у формі родового відмінку однини і множини. Серед них: 86 випадків вживання однини та 14 випадків вживання множини. Ці випадки представлено у додатку Б.

Родовий відмінок однини:

100 одиниць – 100%;

86 одиниць – 86%.

Приклади вживання іменників у формі родового відмінка однини в романі А. Гейлі «Остаточний діагноз»:

1. *As a result she had acquired a horror of being less than completely sanitary and in hot weather maintained a shuttle service between her desk and the woman's toilet down the corridor (page 1).*

У результаті вона набула жаху від того, що не відповідає повній гігієні, і в жарку погоду користувалася послугою трансферу між своїм столом і **жіночим** туалетом у коридорі.

2. *A few minutes earlier **the day's** discharge slips had come down from the wards, showing that twenty-six patients were being sent home instead of the twenty-four Miss Reynolds had expected (page 10).*

Кілька хвилин тому з палати прийшли виписні листи **за день**, у яких було зазначено, що додому відправили двадцять шість пацієнтів замість двадцяти чотирьох, як очікувала міс Рейнольдс.

3. *That, added to two deaths which had occurred during the night, meant that four new names could be plucked from **the hospital's** long waiting list for immediate admission (page 11).*

Це, додавши до двох смертей, які сталися протягом ночі, означало, що чотири нових імена можуть бути вилучені з довгого списку очікування **лікарні** на негайну госпіталізацію.

4. *Old Rudy Hermant, who worked periodically at laboring when his family bullied him into it, sat back and relaxed in cool comfort as Dr. McEwan, the ear, nose, and throat specialist, probed in search of the cause of **Rudy's** growing deafness (page 14).*

Старий Руді Германт, який періодично працював на пологах, коли сім'я знущала над ним, сидів і розслабився в прохолодному комфорті, поки лікар Мак'юен, фахівець з вух, носа та горла, досліджував причину дедалі більшої глухоти **Руді**.

5. *But **Rudy's** eldest son had decided the old man should get his ears looked at, and here he was (page 22).*

Але старший син **Руді** вирішив, що старому варто поглянути на вуха, і ось він тут.

6. *Dr. McEwan fretted irritably as he withdrew the otoscope from old **Rudy's** ear (page 23).*

Лікар Мак'юен роздратовано виймав отоскоп із вуха старого **Руді**.

7. *McEwan was debating whether **the old man's** condition might be due to senility or a small tumor (page 32).*

*Мак'юен міркував, чи може стан **старого** бути наслідком старості чи невеликої пухлини.*

8. *At this moment he was glad of old **Rudy's** deafness and slightly ashamed of his own outburst (page 33).*

*У цю мить він був радий глухоті старого **Руді** й трохи соромився власного спалаху.*

9. *Anyway, with two dinner parties coming off this week, and **the Gourmet's Club** next Tuesday, it shouldn't be too hard to endure (page 36).*

*У будь-якому випадку, оскільки цього тижня відбудуться дві звані вечери, а наступного вівторка — Клуб **гурманів**, це не повинно бути надто важко витримати.*

10. *As she caught up with him **the hospital's** elderly staff pathologist paused (page 37).*

*Коли вона наздогнала його, літній патологоанатом **лікарні** зупинився.*

Родовий відмінок множини:

100 одиниць – 100%;

14 одиниць – 14%.

Приклади вживання іменників у формі родового відмінка множини у романі А. Гейлі «Остаточний діагноз»:

1. *Within the offices six specialists were making their exclusive talents available free to those who couldn't, or wouldn't, afford the private-patient fees charged on **the specialists'** home ground in the Medical Arts Building downtown (page 2).*

*В офісах шість спеціалістів безкоштовно надавали свої ексклюзивні таланти тим, хто не міг або не хотів дозволити собі оплату приватних пацієнтів, що стягується на батьківщині **спеціалістів** у будівлі Medical Arts у центрі міста.*

2. *A laugh ran round **the surgeons'** room (page 5).*

*Сміх пробіг по кімнаті **хірургів**.*

3. *Along the corridor in the other wards and private **patients'** rooms this was one of the quieter times of day (page 6).*

*Вздовж коридору в інших палатах і приватних кімнатах **пацієнтів** це був один із тихіших часів дня.*

4. *For the second time that morning Wilding, gray-haired and at fifty-six one of the older nurses on staff, reached into her uniform and took out the letter she had read twice already since it had been delivered to her desk along with **the patients'** mail (page 16).*

*Вже вдруге того ранку Вайлдинг, сива та п'ятдесят шість років одна зі старших медсестер у штаті, потяглася до своєї форми й дістала лист, який вона вже двічі прочитала, відколи його доставили на її стіл разом із поштою **пацієнтів**.*

5. *Two hundred yards away from the main hospital block, in a run-down building that had once been a furniture factory and now did duty as **a nurses'** home, Student Nurse Vivian Loburton was having trouble with a zipper that refused to zip (page 10).*

*За двісті ярдів від основного блоку лікарні, у занедбаній будівлі, яка колись була меблевою фабрикою, а тепер працювала як будинок **медсестер**, студентка-медсестра Вівіан Лобертон мала проблеми з блискавкою, яка відмовлялася застібатися.*

6. *In the charity wards and the private **patients'** pavilion (page 11).*

*У благодійних палатах та павільйоні приватних **пацієнтів**.*

7. *O'Donnell had already realized that this was the nub of **Rufus'** complaint (page 13).*

*О'Доннелл уже зрозумів, що це була суть скарги **Руфуса**.*

8. *The new buildings were to comprise an entire wing and a new **nurses'** home (page 15).*

*Нові будівлі мали складатися з цілого корпусу та нового будинку **медсестер**.*

9. *There had been rows before the County Medical Committee, and two surgeons, formerly on “Three Counties”, now had law suits pending against the hospital (page 19).*

Перед Медичним комітетом округу виникли сварки, і двоє хірургів, які раніше працювали в «Трьох округах», тепер подали судові позови проти лікарні.

10. *Nevertheless he had to take some action, and soon, about Bill Rufus' complaint (page 21).*

Тим не менш, йому довелося вжити певних заходів, і незабаром, щодо скарги Білла Руфуса.

Наступним етапом дослідження іменників у формі родового відмінку є аналіз їх вживання згідно певних лексико-семантичних класів, а саме: іменників-істоти (табл. 2.2) та іменників-неістоти (табл. 2.3). Нами було виявлено серед 86 іменників у формі родового відмінку однини 62 іменника – істоти, 24 іменників-неістоти. Серед 14 іменників у формі родового відмінку множини з'ясовано 10 випадків вживання іменників-істоти та 4 випадки вживання іменників-неістот. Ці випадки представлені у додатку В та Г.

Таблиця 2.2

*Вживаність іменників-істоти у формі родового відмінка в романі
А. Гейлі «Остаточний діагноз»*

Форма числа	Абсолютна частота	Міра вживаності (%)
Однина	62	86%
Множина	10	14%

Згідно цифрових даних, представлених в таблиці міра вживаності іменників-неістоти у формі родового відмінку однини та множини також складає 86% та 14% відповідно від загальної кількості іменників-неістоти.

Таблиця 2.3

Вживаність іменників-неістоти у формі родового відмінка в романі

А. Гейлі «Остаточний діагноз»

Форма числа	Абсолютна частота	Міра вживаності (%)
Однина	24	86%
Множина	4	14%

Вживаність іменників у формі родового відмінка різних лексико-семантичних класів представлена у табл. 2.4.

Родовий відмінок однина істота:

100 одиниць – 100%;

62 одиниць – 62%.

Родовий відмінок однина неістота:

100 одиниць – 100%;

24 одиниць – 24%.

Родовий відмінок множина істота:

100 одиниць – 100%;

10 одиниць – 10%.

Родовий відмінок множина неістота:

100 одиниць – 100%;

4 одиниць – 4%.

Таблиця 2.4

Вживаність іменників у формі родового відмінка різних лексико-семантичних класів в романі А. Гейлі «Остаточний діагноз» (загальна

вибіркова сукупність складає 300 одиниць)

Лексико-семантичний клас	Абсолютна частота	Міра вживаності (%)
Іменники-істоти	72	24%
Іменники-неістоти	28	9,3%

Як демонструє подана таблиця серед 100 одиниць іменників у формі родового відмінку іменники-істоти складають 72 лексичні одиниці (24% вживаності від загальної кількості), іменники-неістоти – 28 лексичних одиниць (9,3% від загальної кількості). Це свідчить про те, що іменники-істоти зазвичай вживаються з назвами професій та представників різних галузей людської діяльності значно частіше, ніж іменники-неістоти. Жанр так званого «виробничого роману», підтверджує це припущення.

Вважається доречним дослідити міру вживаності іменників у формі родового відмінку серед медичних термінів (табл. 2.5), тому що саме вони є провідним шаром мовлення в поданому художньому творі. Ми проаналізували 100 медичних термінів, вживаних в тексті роману, та 40 з них, які мають форму родового відмінку, представили у додатку Д.

Родовий відмінок медичних термінів:

100 одиниць – 100%;

40 одиниць – 40%.

1. *Four new names could be plucked from the **hospital's long waiting list** for immediate admission.*

*Чотири нових імені можуть бути вилучені з **довгого списку очікування лікарні** на негайну госпіталізацію.*

2. *One of the **hospital's general surgeons**, was noted for possession of a **cream Cadillac**.*

*Один із **загальних хірургів лікарні** був відомий тим, що мав **кремовий кадиллак**.*

3. *O'Donnell was chief of surgery and also president of the **hospital's medical board**.*

*О'Доннелл був керівником хірургії, а також президентом **медичної комісії лікарні**.*

4. *“Dr. O'Donnell, your **patient's family** are outside”.*

*«Лікар О'Доннелл, **сім'я вашого пацієнта** на вулиці».*

5. *One floor above surgical, in private **patient's room** 48.*

Поверхом вище хірургічної, в приватній палаті 48

6. MacMahon held his **patient's** wrist.

Макмахон тримав **зап'ястя** свого пацієнта.

7. Nurse Wilding had written on a woman **patient's chart** and was about to add another line when she paused.

Медсестра Уайлдинг написала на **карті пацієнтки** і збиралася додати ще один рядок, коли замовкла.

8. Along the corridor in the other wards and private **patients' rooms** this was one of the quieter times of day.

Вздовж коридору в інших палатах і приватних **кімнатах пацієнтів** це був один із тихіших часів дня.

9. It has been delivered to her desk along with **the patient's' mail**.

Його доставили на її стіл разом із **поштою пацієнта**.

10. In the charity wards and the private **patients' pavilion**.

У благодійних палатах та в приватних **павільйонах пацієнтів**.

Таблиця 2.5

Вживаність іменників-медичних термінів у формі родового відмінка однини/множини в романі А. Гейлі «Остаточний діагноз»

Форма числа	Абсолютна частота	Міра вживаності (%)
Однина	34	85%
Множина	6	15%

Згідно отриманих результатів можна зробити висновки, що іменники-медичні терміни, як і решта іменників у формі родового відмінка, зазвичай вживаються у формі однини (85%). Форма множини складає відповідно лише 15% випадків вживання.

Маємо зробити висновок, що припущення про те, що саме форма родового відмінка іменників є провідною щодо вираження значень посесивності, підтверджено згідно отриманих статистичних даних, але щодо

її вживаності в тексті роману А. Гейлі «Остаточний діагноз», статистичний показник демонструє, що міра вживаності форм присвійних займенників та конструкції з прийменником *of* майже однакова з мірою вживаності іменників у формі родового відмінка.

2.5 Вживання конструкції з прийменником *of*

В англійській мові конструкція *NofN* може вважатися більш офіційною або академічною порівняно з формою родового відмінка іменників. Її вживання особливо поширено в наукових текстах.

Прийменникова конструкція *NofN* із значенням посесивності в англійській мові є незамінним засобом для вираження відносин володіння. Вона відрізняється від інших посесивних форм своєю семантикою, структурою та стилістичними особливостями. Володіння цією структурою є важливим для глибокого розуміння та правильного використання англійської мови в конкретних контекстах.

Як відомо, альтернативною формою родового відмінка деякі лінгвісти вважають конструкцією з прийменником *of*, тому що вона також передає значення посесивності у більшості випадків. Тому ми дослідили вживання цієї конструкції в тексті роману А. Гейлі «Остаточний діагноз» (додаток Е).

Приклади вживання конструкції з прийменником *of* в роману А. Гейлі «Остаточний діагноз»:

1. *At midmorning of a broiling summer day the life of Three Counties Hospital ebbed and flowed like tide currents around an offshore island (page 1).*

Опівдні гарячого літнього дня життя лікарні трьох округів затихало й текло, як припливні течії навколо морського острова.

2. *Outside the hospital the citizens of Burlington, Pennsylvania, perspired under a ninety-degree shade temperature with 78 per cent humidity (page 10).*

Поза межами лікарні **жителі Берлінгтона**, штат Пенсільванія, потіли в темряві з температурою дев'яносто градусів і вологістю 78 відсотків.

3. *Among patients and staff only the fortunate or influential escaped **the worst of the heat** in air-conditioned rooms (page 11).*

Серед пацієнтів і персоналу лише щасливі чи впливові люди врятувалися від **найгіршої спеки** в кімнатах з кондиціонером.

4. *There was no air conditioning in the admitting department on the main floor, and Madge Reynolds, reaching into her desk for her fifteenth Kleenex that morning dabbed her face and decided it was time she slipped out to make another **application of deodorant** (page 14).*

У приймальній палаті на першому поверсі не було кондиціонера, і Медж Рейнольдс того ранку потяглася до столу за п'ятнадцятою білизною, витерла обличчя й вирішила, що їй час вислизнути, щоб знову нанести **дезодорант**.

5. *Miss Reynolds, at thirty-eight, was chief clerk in Admitting and also an **assiduous reader of feminine-hygiene advertising** (page 16).*

Міс Рейнольдс у свої тридцять вісім років була головним клерком у приймальній палаті, а також старанно **читала рекламу жіночої гігієни**.

6. *As a result she had acquired **a horror of being less than completely sanitary** and in hot weather maintained a shuttle service between her desk and the women's toilet down the corridor (page 17).*

У результаті вона набула **жаху від того, що не відповідає повній гігієні**, і в жарку погоду користувалася послугою трансферу між своїм столом і жіночим туалетом у коридорі.

7. *Somewhere, in four homes in and around Burlington, a **quartet of patients** who had been waiting for this call either hopefully or in fear would now pack a few essential belongings and put their trust in medicine as practiced at Three Counties (page 19).*

Деся, у чотирьох будинках у Берлінгтоні та його околицях, **квартет пацієнтів**, які чекали на цей дзвінок чи то з надією, чи то зі страхом, тепер

зібрали кілька основних речей і повірили в медицину, яку практикують у трьох округах.

8. *More fortunate than the Admitting clerks in the heat were those awaiting treatment in the outpatient clinics, now in full session over in **the opposite wing of the main floor** (page 20).*

У спеку пощастило більше, ніж працівникам приймальної комісії, тим, хто чекав на лікування в амбулаторних клініках, які зараз у повному обсязі в **протилежному крилі головного поверху**.

9. *Old Rudy Hermant, who worked periodically at laboring when his family bullied him into it, sat back and relaxed in cool comfort as Dr. McEwan, the ear, nose, and throat specialist, probed in **search of the cause** of Rudy's growing deafness (page 23).*

Старий Руді Германт, який періодично працював на пологах, коли сім'я знущала над ним, сидів і розслабився в прохолодному комфорті, поки лікар Мак'юен, фахівець з вух, носа та горла, **досліджував причину** дедалі більшої глухоти Руді.

10. *"It might help a little if you washed **some of the dirt** out", he remarked acidly (page 27).*

«Це може трохи допомогти, якщо ви вимієте **трохи бруду**», — їдко зауважив він.

Серед 100 випадків вживання конструкції з прийменником *of* нами було виявлено наступний факт: у якості другого компонента поданої конструкції вживано 20 іменників-істоти та 80 іменників-неістоти (табл. 2.6). Приклади цих іменників наведені у додатку Ж.

Вживання конструкції з прийменником *of* істота:

100 одиниць – 100%;

20 одиниць – 20%.

Вживання конструкції з прийменником *of* неістота:

100 одиниць – 100%;

80 одиниць – 80%.

Таблиця 2.6

Вживаність іменників у складі конструкції з прийменником of різних лексико-семантичних класів в романі А. Гейлі «Остаточний діагноз» (загальна вибіркова сукупність складає 100 одиниць)

Лексико-семантичний клас	Абсолютна частота	Міра вживаності (%)
Іменники-істоти	80	80%
Іменники-неістоти	20	20%

Щодо медичної термінології, нами було виявлено 27 випадків вживання медичних термінів в якості другого компоненту конструкції з прийменником *of* (табл. 2.7). Приклади цих медичних термінів наведені у додатку 3.

Вживання конструкції з прийменником *of*:

100 одиниць – 100%;

27 одиниць – 27%.

1. *At midmorning of a broiling summer day the life of Three Counties Hospital ebbed and flowed like tide currents around an offshore island.*

Опівдні гарячого літнього дня життя лікарні трьох округів затихало й текло, як припливні течії навколо морського острова.

2. *A quartet of patients who had been waiting for this call either hopefully or in fear would now pack a few essential belongings.*

Квартет пацієнтів, які чекали на цей дзвінок чи то з надією, чи то зі страхом, тепер пакуватимуть кілька необхідних речей.

3. *Dr. McEwan, the ear, nose, and throat specialist, probed in search of the cause of Rudy's growing deafness.*

Лікар Мак'юен, фахівець з вуха, носа та горла, досліджував причину дедалі більшої глухоти Руді.

4. *At this moment he was glad of old Rudy's deafness and slightly ashamed of his own outburst.*

У цю мить він був радий **глухоті старого Руді** й трохи соромився власного спалаху.

5. *Now, at sixty-six, his appearance sometimes suggested a vagrant rather than the head **of a major hospital department.***

Тепер, коли йому було шістдесят шість, його зовнішній вигляд іноді нагадував про бродягу, а не про начальника **відділу великої лікарні.**

6. *O'Donnell was chief **of surgery** and also president of the hospital's medical board. Bartlett hailed him.*

О'Доннелл був керівником **хірургії**, а також президентом медичної комісії лікарні. Бартлет привітав його.

7. *It was one of the lesser known effects which sometimes followed removal **of tonsils** from an adult.*

Це був один із менш відомих наслідків, які іноді виникають після видалення **мигдалин** у дорослої людини.

8. *He had just operated successfully for removal **of gallstones.***

Він щойно прооперувався успішно з видалення **жовчних каменів.**

9. *The radiologist placed Bladwick in position behind the fluoroscope and handed him a tumbler **of barium.***

Рентгенолог посадив Бледвіка позаду флюороскопа й дав йому склянку з **барієм.**

10. *Sharpened by the opaque liquid, the outline **of each organ** was clearly visible, and at various stages Bell thumbed a button recording the results on film.*

Загострені непрозорою рідиною контури **кожного органу** були чітко видні, і на різних етапах Белл натискав кнопку, записуючи результати на плівку.

Таблиця 2.7

Вживаність іменників-медичних термінів у якості другого компоненту конструкції з прийменником of різних лексико-семантичних класів в романі А. Гейлі «Остаточний діагноз» (загальна вибіркова сукупність складає 27 одиниць)

Лексико-семантичний клас	Абсолютна частота	Міра вживаності (%)
Конкретні іменники	21	78%
Абстрактні іменники	6	22%

Результати дослідження іменників-медичних термінів, які вживані у якості другого компоненту конструкції з прийменником *of*, демонструють переважно більшість вживання конкретних іменників (78%) та значно нижчу кількість абстрактних іменників (22%).

Отже, в романі «Остаточний діагноз» А. Гейлі ядро лексико-семантичного поля посесивності складають: присвійні займенники в залежній формі, які іноді називають присвійними прикметниками; іменники у формі родового відмінку однини та конструкції з прийменником *of*, у якості другого компоненту яких вживаються медичні терміни.

ВИСНОВКИ

В сучасній англійській мові посесивність – це універсальна семантико-синтаксична категорія, що відображає відношення між двома об'єктами зовнішньої реальності: один із них представлений як елемент особистої сфери іншого об'єкта (особи) або має право власності та користування ним.

Невідчужувана власність є важливою категорією посесивності, що визначає тісне пов'язання між посесором (власником) та посесивним об'єктом. В цьому відношенні об'єкт вважається нерозривною частиною посесора або сприймається як такий, що не може існувати окремо від нього.

Оказіонально невідчужувана власність активується лише в певному мовному контексті та вказує на тимчасову чи обмежену приналежність. На відміну від невідчужуваної власності, відчужувана власність охоплює об'єкти, які не вважаються нерозривними від посесора і можуть відокремлюватися від нього. Це може включати предмети володіння, майнові відносини чи соціальні атрибути, які не обов'язково пов'язані з особистістю посесора у всіх контекстах.

Аналіз невідчужуваної та відчужуваної власності в мові та культурі сприяє розумінню того, як мовні спільноти сприймають власність та відношення між людьми та об'єктами у своєму менталітеті. Це також може мати важливе значення для антропологічних та лінгвокультурологічних досліджень.

Лексико-семантичне поле посесивності відображає важливу роль в сучасній англійській мові, так як це зв'язок між особами та предметами, що виражає належність або володіння. Динамічність посесивності надає образам художньої літератури яскравості, глибини та робить їх багатогранними. У структурі посесивного виразу, зазвичай, наступні складові: посесивний суб'єкт, предикат посесивності і об'єкт посесивності, який є ключовим поняттям у розумінні посесивності.

Категорія посесивності відображає не лише мовну картину світу, але й психологічні та соціокультурні аспекти сприйняття світу носіями мови. Вона відображає відносини власності, приналежності, ідентифікації, індивідуальності, а також виражає емоційне і культурне багатство мови.

Типологія значень посесивності є багатогранною та динамічною галуззю мовознавства. Вона допомагає краще розуміти як культурні, психологічні та граматичні аспекти мови впливають на сприйняття та вираження власності та відносин між людьми та об'єктами у мовленні. Ця область мовознавства продовжує вивчатися та розвиватися, допомагаючи нам краще розуміти мову та спілкування.

В англійській мові існують три основні типи посесивних конструкцій з різними семантичними та стилістичними відтінками: конструкції з присвійними займенниками, конструкції, до складу яких входять іменники в родовому відмінку, конструкції з прийменником *of*. Родовий відмінок іменників частіше вживається в художніх та наукових текстах, а конструкція з прийменником *of* – в публіцистичних.

Роман А. Гейлі «Остаточний діагноз» значною мірою сприяв популяризації жанру «виробничого роману» в американській літературі. Цей твір є яскравим зразком поданого жанру. Твір майстерно зображує робочі будні лікарів, ставить важливі морально-етичні питання.

Як показують отримані дані, загальна міра вживаності присвійних займенників та іменників в родовому відмінку майже однакова: 30%/29% – відповідно. Щодо вживаності залежної та абсолютної форм присвійних займенників, то залежна форма значно превалює (30%/3,3%). Це можна пояснити тим, що залежна форма присвійних займенників більш притаманна художнім творам та поєднується з іменниками різних семантичних класів більш вільно, ніж абсолютна форма. Міра вживаності конструкції з прийменником *of* трохи перевищує попередні показники (33%).

Присвійні займенники відіграють важливу роль щодо реалізації значення посесивності в тексті роману А. Гейлі «Остаточний діагноз». Статистичний

аналіз продемонстрував, що саме залежна форма присвійних займенників з іменниками різних семантичних класів вживається в 30% випадків вживання від загальної кількості всіх лексичних одиниць із значенням посесивності.

Згідно результатів дослідження форма однини іменників в родовому відмінку майже в шість разів вище за міру вживаності поданих іменників у формі множини.

Щодо статистичних показників, міра вживаності іменників-неістоти у формі родового відмінку однини та множини також складає 86% та 14% відповідно від загальної кількості іменників-неістоти.

Серед 100 одиниць іменників у формі родового відмінку іменники-істоти складають 72 лексичні одиниці (24% вживаності від загальної кількості), іменники-неістоти – 28 лексичних одиниць (9,3% від загальної кількості). Це свідчить про те, що іменники-істоти зазвичай вживаються з назвами професій та представників різних галузей людської діяльності значно частіше, ніж іменники-неістоти. Жанр так званого «виробничого роману», підтверджує це припущення.

Іменники-медичні терміни, як і решта іменників у формі родового відмінка, зазвичай вживаються у формі однини (85%). Форма множини складає відповідно лише 15% випадків вживання.

Щодо медичної термінології, нами було виявлено 27 випадків вживання медичних термінів в якості другого компонента конструкції з прийменником *of*.

Припущення про те, що саме форма родового відмінка іменників є провідною щодо вираження значень посесивності, підтверджується, але згідно отриманих статистичних даних щодо міри її вживаності в тексті роману А. Гейлі «Остаточний діагноз», статистичний показник демонструє, що міра вживаності форм присвійних займенників та конструкції з прийменником *of* майже однакова з мірою вживаності іменників у формі родового відмінка.

Результати дослідження іменників-медичних термінів, які вживані у якості другого компоненту конструкції з прийменником *of*, демонструють переважно більшість вживання конкретних іменників (78%) та значно нижчу кількість абстрактних іменників (22%).

Отже, в романі «Остаточний діагноз» А. Гейлі ядро лексико-семантичного поля посесивності складають: присвійні займенники в залежній формі, які іноді називають присвійними прикметниками; іменники у формі родового відмінку однини та конструкції з прийменником *of*, у якості другого компоненту яких вживаються медичні терміни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белозьорова Ю. С. Когнітивно-семантичні особливості конструювання натяку в німецькомовному дискурсі. *Вісник Харківського національного університету*. Харків, 2006. № 741. С. 35–38.
2. Белозьорова Ю. С. Когнітивно-дискурсивна концептуалізація часу в сучасній німецькій мові : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Запоріжжя, 2004. 229 с.
3. Бронникова С. А. Функціонально-семантичне поле квантитативності в сучасній українській мові : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.14. Одеса, 2014. 17 с.
4. Гешко Н. Лексико-семантичне поле як системно структурне утворення та методи його дослідження. *Актуальні питання суспільних наук та історії медицини*. 2014. № 2 (2). С. 73–78.
5. Гейлі А. Остаточний діагноз : роман / пер. з англ. М. Пінчевський. Київ : Всесвіт, 2019. 224 с.
6. Іваненко Т. В. Лексичні засоби вираження часу і простору у художньому тексті (на матеріалі роману Ж. Верна “Cinq semaines en ballon”). *Т. В. Швець : Теоретична і дидактична філологія* : зб. наук. пр. / за ред. Л. М. Овсієнко. Переяслав-Хмельницький, 2015. Вип. 20. С. 3–11.
7. Кочерган М. П. Загальне мовознавство : підруч. для студ. філол. спец. ВНЗ. 2-ге вид., випр. і доп. Київ : Академія, 2006. 463 с.
8. Левицькій В. В. Введення в германську філологію. Київ : Наукова думка, 2004. 298 с.
9. Левицькій В. В. Квантативні методи лінгвістики. Київ : Наукова думка, 2007. 298 с.
10. Левицькій В. В. Лексикологія німецької мови. Київ : Наукова думка, 2010. 298 с.

11. Ласка І. В., Пархоменко О. М. Класична риторика П. Фонтаньє і сучасна лінгвістика. *Мова і культура*. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2011. Вип. 14. Т. V (151). С. 138–143.
12. Перебийніс В. І. Статистичні методи для лінгвістів : навч. посіб. Вінниця : Нова Книга, 2013. 176 с.
13. Петров І. Навчання виразного читання англійською мовою. Київ, 2005. 178с.
14. Практична граматики англійської мови з вправами : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / за ред. Л. М. Черноватого, В. І. Карабана. Вінниця : Нова Книга, 2006. 276 с.
15. Пустовіт А. В. Освітньо-науковий портал як прототип цифрового університету. *Вісник Харківського національного університету*. 2017. 315 с.
16. Расторгуева Т. А. Історія англійської мови. 2003. 178 с.
17. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.
18. Тамбовцев Ю. О., Хомицька І. Ю. Статистичні параметри стилів англійської мови. *Іноземна філологія*. Львів, 2013. Вип. 106. С. 104–110.
19. Черноватий С. А. Лексико-семантичне мікрополе володіння в сучасній українській літературній мові. Київ, 2003. 245 с.
20. Шепітько С. В., Шейченко О. Концепт як об'єкт лінгвістичного дослідження. *Вісник Маріупольського державного гуманітарного університету. Серія : Філологія*. 2009. Вип. 2. С. 349–357.
21. Clausner T. C., Croft W. Domains and Image Schemas. *Cognitive Linguistics*. 2017. № 10–1. P. 1–31.
22. Dewey J. *An Introduction to the Philosophy of Education*. New York, 2015. 196 p.
23. Durr U. *Lexical semantics : semantic fields and collocations*. Munich : Grin Verlag, 2011. 64 p.
24. Fauconnier G., Turner M. *The Way We Think. Conceptual Blending and the Mind's Hidden Complexities*. New York : Basic Books, 2002. 464 p.

25. Fauconnier G. Methods and Generalizations. Ed. by T. Janssen and G. Redecker. *Cognitive Linguistics : Foundation, Scope, and Methodology*. Mouton de Gruyter, 2010. P. 95–128.
26. Hailey A. *The Final Diagnosis* : novel. New York : Open Road Media, 2015. 411 p.
27. Holovashchenko Yu. S. Connotation of lexical semantic field in author's literary text. *Challenges of philological sciences, intercultural communication and translation studies in Ukraine and EU countries* : international scientific and practical conference (Venice, october 30–31 2020). Venice, 2020. P. 117–120.
28. Ipsen G. *Del Alte Orient und die Indogermanen*. Heidelberg : Festschrift fur W. Streirberg, 2016. P. 30–45.
29. Lyons J. *Semantics*. Vol. I. London–New-York–Melbourne : Cambridge University Press, 2006. 371 p.
30. Matthews P. *The Concise Oxford Dictionary of Linguistics*. Oxford : Oxford University Press, 2010. 410 p.
31. Osman A. Lexis development : the importance of lexical clues. *European scientific journal*. 2013. P. 339–361.
32. Postal P. M. Scenes and Frames Semantics as a Neo-Lexical Field Theory. *Understanding the Lexicon : Meaning, Sense and World Knowledge in Lexical Semantics*. Ed. by W. Hüllen and K. Schulze. Tübingen : Niemeyer, 2019. P. 36–47.
33. Reinmerink A. The Use of Verbs in Research Articles: Corpus Analysis for Scientific Writing and Translation. *New Voices in Translation Studies*. 2006. № 2. P. 9–27.
34. Thomas J. *Meaning in Interaction* : An Introduction to Pragmatics. London : Longman, 2001. 267 p.
35. Wooffiitt R. *Conversational analysis and discourse analysis*. New York : SAGE Publications Ltd, 2005. 248 p.

ДОДАТОК А

ПРИКЛАДИ ВЖИВАНOSTI ПРИСВІЙНИХ ЗАЙМЕННИКІВ

Залежна форма:

1. *Her desk.*
2. *Her face.*
3. *Her fifteenth.*
4. *Her sixteenth.*
5. *Their trust.*
6. *His family.*
7. *His ears.*
8. *His wife*
9. *His professional interest.*
10. *His irritability.*
11. *His voice.*
12. *His own outburst.*
13. *His diagnosis.*
14. *His eye.*
15. *Their turn.*
16. *Their exclusive talents.*
17. *Her highest heels.*
18. *Her life.*
19. *Her ground.*
20. *Her summation.*
21. *Her short.*
22. *His mouth.*
23. *His imperious worst.*
24. *His cigar.*
25. *His tie.*
26. *His gray.*

27. *His wife.*
28. *His dress.*
29. *Their safety.*
30. *His appearance.*
31. *His own department.*
32. *Their underwear beneath green scrub suits.*
33. *Their first cases.*
34. *Their assigned hospital beds.*
35. *His mind.*
36. *His teaching collection.*
37. *Her essential femininity.*
38. *Her shapeless.*
39. *Its owner.*
40. *My wedding.*
41. *Your patient's family.*
42. *His thoughts.*
43. *His next call.*
44. *His scrub.*
45. *His patient's wrist.*
46. *His shoulders.*
47. *His arm.*
48. *Her cheeks.*
49. *Her uniform.*
50. *Her desk.*
51. *Their case notes.*
52. *His own and self-supporting.*
53. *His own patient.*
54. *Her eyes.*
55. *Her uniform pocket.*
56. *Her tenth child.*

57. *Her duologue outside.*
58. *Her chuckling.*
59. *Her voice.*
60. *Her bathroom scales.*
61. *Her conscience.*
62. *Her nowadays.*
63. *Her magnificent breasts.*
64. *Her progress.*
65. *Her job.*
66. *Her empire.*
67. *Her heart.*
68. *Her domain less gleaming.*
69. *His post.*
70. *His patient.*
71. *Their assistants.*
72. *His own words.*
73. *His physician's instructions.*
74. *His drive.*
75. *His willingness.*
76. *His own thick-lensed.*
77. *My friend.*
78. *Your own physician.*
79. *Your stomach.*
80. *His job.*
81. *Her father.*
82. *Her fourth month.*
83. *Her own reaction.*
84. *Its long-ago casting.*
85. *His way.*
86. *His wrist.*

87. ***Her face.***
88. ***Her sweat.***
89. ***Their feet.***
90. ***His college years.***

Абсолютна (незалежна) форма:

1. ***Own outburst of his.***
2. ***Desk of his.***
3. ***Mouth of his.***
4. ***List of yours.***
5. ***Owner of its.***
6. ***Test of theirs.***
7. ***Scrub of his.***
8. ***Duologue of hers.***
9. ***Domain of hers.***
10. ***Supporters of its.***

ДОДАТОК Б

ПРИКЛАДИ ІМЕННИКІВ У ФОРМІ РОДОВОГО ВІДМІНКУ

Однина:

1. *Woman's toilet.*
2. *Day's discharge slips.*
3. *Hospital's long waiting list.*
4. *Rudy's growing deafness.*
5. *Rudy's eldest son.*
6. *Rudy's ear.*
7. *Man's condition.*
8. *Rudy's deafness.*
9. *Gourmet's Club.*
10. *Hospital's elderly staff.*
11. *Dr. Pearson's scowl.*
12. *Joe Pearson's personal appearance.*
13. *Hospital's general surgeons.*
14. *Hospital's medical board.*
15. *Surgeon's forceps.*
16. *Man's world.*
17. *Patient's family.*
18. *Administrator's office.*
19. *Patient's room.*
20. *Patient's wrist.*
21. *Patient's chart.*
22. *Dietitian's duty.*
23. *Burlington's big-three automobile.*
24. *Physician's instructions.*
25. *Morning's session.*
26. *Patient's abdomen.*

27. *Father's robustness.*
28. *Mother's innate.*
29. *Hospital's pathologist.*
30. *Pathologist's second report.*
31. *Pathology's busy.*
32. *Harry Tomaselli's office.*
33. *Architect's profile.*
34. *Hospital's board.*
35. *Hospital's lay board.*
36. *Hospital's intern.*
37. *Chairman's home.*
38. *Orden Brown's home.*
39. *Hospital's reputation.*
40. *Burlington's business community.*
41. *President's chair.*
42. *Man's dedication.*
43. *O'Donnell's arrival.*
44. *Hospital's standard.*
45. *Hospital's roster.*
46. *O'Donnell's three and a half years.*
47. *Tomaselli's brisk.*
48. *Hospital's medical board.*
49. *Hospital's intern and resident training program.*
50. *Department's lab.*
51. *Pearson's influence.*
52. *Orden Brown's plans.*
53. *Swayne's own donation.*
54. *Swayne's influence.*
55. *Hospital's basement.*
56. *Hospital's morgue.*

57. *Hospital's mechanical departments.*
58. *Physician's diagnosis.*
59. *Pathologist's knife.*
60. *Department's negro diener.*
61. *Nurse Penfield's nearness.*
62. *Janitor's own.*
63. *Pearson's coming.*
64. *School's teaching staff.*
65. *Student's uniform.*
66. *Pearson's hands.*
67. *Patient's welfare.*
68. *Pearson's next words.*
69. *Patient's blood.*
70. *Patient's physician.*
71. *Man's family.*
72. *Resident's mind.*
73. *Hospital's pyramid system.*
74. *Man's skull.*
75. *Vivian's father.*
76. *Pathologist's work difficult.*
77. *Pearson's question.*
78. *Hospital's forty-odd staff.*
79. *Pearson's words.*
80. *O'Donnell's manner.*
81. *Rainbow's end.*
82. *Lucy's patients.*
83. *O'Donnell's face.*
84. *O'Donnell's greeting.*
85. *Pearson's words.*
86. *Pearson's tone.*

Множина:

1. *Specialists' home.*
2. *Surgeons' room.*
3. *Patients' rooms.*
4. *Patient' mail.*
5. *Nurses' home.*
6. *Patients' pavilion.*
7. *Rufus' complaint.*
8. *Nurses' home.*
9. *Counties' staff.*
10. *Rufus' complaint.*
11. *Weeks' time.*
12. *Seddons' mind.*
13. *Three Counties' obstetricians.*
14. *Three Counties' staff.*

ДОДАТОК В

ПРИКЛАДИ ІМЕННИКІВ-ІСТОТИ У ФОРМІ РОДОВОГО ВІДМІНКУ

Однина:

1. *Woman's toilet.*
2. *Rudy's growing deafness.*
3. *Rudy's eldest son.*
4. *Rudy's ear.*
5. *Man's condition.*
6. *Rudy's deafness.*
7. *Gourmet's Club.*
8. *Dr. Pearson's scowl.*
9. *Joe Pearson's personal appearance.*
10. *Surgeon's forceps.*
11. *Man's world.*
12. *Patient's family.*
13. *Administrator's office.*
14. *Patient's room.*
15. *Patient's wrist.*
16. *Patient's chart.*
17. *Dietitian's duty.*
18. *Burlington's big-three automobile.*
19. *Physician's instructions.*
20. *Patient's abdomen.*
21. *Father's robustness.*
22. *Mother's innate.*
23. *Pathologist's second report.*
24. *Pathology's busy.*
25. *Harry Tomaselli's office.*
26. *Architect's profile.*

27. *Chairman's home.*
28. *Orden Brown's home.*
29. *Burlington's business community.*
30. *President's chair.*
31. *Man's dedication.*
32. *O'Donnell's arrival.*
33. *O'Donnell's three and a half years.*
34. *Tomaselli's brisk.*
35. *Pearson's influence.*
36. *Orden Brown's plans.*
37. *Swayne's own donation.*
38. *Swayne's influence.*
39. *Physician's diagnosis.*
40. *Pathologist's knife.*
41. *Nurse Penfield's nearness.*
42. *Janitor's own.*
43. *Pearson's coming.*
44. *Student's uniform.*
45. *Pearson's hands.*
46. *Patient's welfare.*
47. *Pearson's next words.*
48. *Patient's blood.*
49. *Patient's physician.*
50. *Man's family.*
51. *Resident's mind.*
52. *Man's skull.*
53. *Vivian's father.*
54. *Pathologist's work difficult.*
55. *Pearson's question.*
56. *Pearson's words.*

57. *O'Donnell's manner.*
58. *Lucy's patients.*
59. *O'Donnell's face.*
60. *O'Donnell's greeting.*
61. *Pearson's words.*
62. *Pearson's tone.*

Множина:

1. *Specialists' home.*
2. *Surgeons' room.*
3. *Patients' rooms.*
4. *Patients' mail.*
5. *Nurses' home.*
6. *Patients' pavilion.*
7. *Rufus' complaint.*
8. *Nurses' home.*
9. *Rufus' complaint.*
10. *Seddons' mind.*

ДОДАТОК Г

ПРИКЛАДИ ІМЕННИКІВ-НЕІСТОТИ У ФОРМІ РОДОВОГО
ВІДМІНКУ

Однина:

1. *A day's discharge slips.*
2. *Hospital's long waiting list.*
3. *Hospital's elderly staff.*
4. *Hospital's general surgeons.*
5. *Hospital's medical board.*
6. *Morning's session.*
7. *Hospital's pathologist.*
8. *Hospital's board.*
9. *Hospital's lay board.*
10. *Hospital's intern.*
11. *Hospital's reputation.*
12. *Hospital's standards.*
13. *Hospital's roster.*
14. *Hospital's medical board.*
15. *Hospita's intern and resident training program.*
16. *Department's lab.*
17. *Hospital's basement.*
18. *Hospital's morgue.*
19. *Hospital's room.*
20. *Hospital's mechanical departments.*
21. *Department's Negro diener.*
22. *School's teaching staff.*
23. *Hospital's pyramid system.*
24. *Hospital's forty-odd staff.*
25. *Rainbow's end.*

Множина:

1. *Counties' staff.*
2. *Weeks' time.*
3. *Three Counties' obstetricians.*
4. *Three Counties' staff.*

ДОДАТОК Д

ПРИКЛАДИ ВЖИВАНOSTІ ІМЕННИКІВ У ФОРМІ РОДОВОГО
ВІДМІНКУ СЕРЕД МЕДИЧНИХ ТЕРМІНІВ

1. *Hospital's long waiting list.*
2. *Hospital's elderly staff.*
3. *Hospital's general surgeons.*
4. *Hospital's medical board.*
5. *Surgeon's forceps.*
6. *Patient's family.*
7. *Patient's room.*
8. *Patient's wrist.*
9. *Patient's chart.*
10. *Dietitian's duty.*
11. *Physician's instructions.*
12. *Patient's abdomen.*
13. *Hospital's pathologist.*
14. *Pathologist's second report.*
15. *Pathology's busy.*
16. *Hospital's board.*
17. *Hospital's lay board.*
18. *Hospital's intern.*
19. *Hospital's reputation.*
20. *Hospital's standards.*
21. *Hospital's roster.*
22. *Hospital's medical board.*
23. *Hospital's intern and resident training program.*
24. *Hospital's basement.*
25. *Hospital's morgue.*
26. *Hospital's mechanical departments.*

27. *Physician's diagnosis.*
28. *Pathologist's knife.*
29. *Patient's welfare.*
30. *Patient's blood.*
31. *Patient's physician.*
32. *Hospital's pyramid system.*
33. *Pathologist's work difficult.*
34. *Hospital's forty-odd staff.*
35. *Surgeons' room.*
36. *Patients' rooms.*
37. *Patients' mail.*
38. *Nurses' home.*
39. *Patients' pavilion.*
40. *Nurses' home.*

ДОДАТОК Е

ПРИКЛАДИ ВЖИВАННЯ КОНСТРУКЦІЇ З ПРИЙМЕННИКОМ OF

1. *At midmorning of a broiling summer day.*
2. *Life of Three Counties Hospital.*
3. *The citizens of Burlington.*
4. *The worst of the heat.*
5. *Application of deodorant.*
6. *An assiduous reader of feminine-hygiene advertising.*
7. *A horror of being less.*
8. *Quartet of patients.*
9. *The opposite wing of the main floor.*
10. *Search of the cause of Rudy's growing deafness.*
11. *Some of the dirt out.*
12. *Glad of old Rudy's deafness.*
13. *The stub of the last.*
14. *The other side of his desk.*
15. *Lay of Chinese food.*
16. *The head of a major hospital department.*
17. *An exclamation of annoyance.*
18. *First cases of the morning.*
19. *The rest of the hospital.*
20. *Sips of scalding coffee.*
21. *The purchase of a Volkswagen.*
22. *Possession of a cream.*
23. *Member of staff.*
24. *Chief of surgery.*
25. *President of the hospital's medical board.*
26. *Removal of tonsils.*
27. *A tiny portion of tonsil.*

28. *A group of pictures.*
29. *Removal of gallstones.*
30. *The presence of the family.*
31. *The time of death.*
32. *Times of day.*
33. *The cycle of activity.*
34. *Complains of continued abdominal pains.*
35. *A snapshot of a young.*
36. *Thought of the boy.*
37. *Care of Adam.*
38. *A telegram of love and good wishes.*
39. *Habit of coming in batches.*
40. *Part of her duologue.*
41. *A piece of raisin pie.*
42. *Possible of the hospital fare.*
43. *The subject of calories and weight.*
44. *Result of many earlier samplings.*
45. *Deal of which became.*
46. *The majesty of an aircraft.*
47. *Aprons of the cooks.*
48. *The sight of all of it.*
49. *He heaviest meal of the day.*
50. *The thought of dishes.*
51. *Section of the kitchen.*
52. *The rest of the kitchens.*
53. *Vice-president of sales.*
54. *Sacrifice of the past three years.*
55. *A matter of six weeks.*
56. *Aware of distress.*
57. *A tumbler of barium.*

58. *The path of the barium.*
59. *The outline of each organ.*
60. *A diet of milk.*
61. *Month of training.*
62. *The traits of both parents.*
63. *A change of scene.*
64. *The balm of good music.*
65. *Sub-basement of Three Counties Hospital.*
66. *Currents of humanity.*
67. *The fifteenth of July.*
68. *The clock-tower bell of the Church.*
69. *The Church of the Redeemer.*
70. *The sound of the bell.*
71. *A group of interns.*
72. *A trick of squaring.*
73. *The charge of a red-dogging tackle.*
74. *The scar of an old football.*
75. *The real trace of years.*
76. *Pleasant way of imparting sound.*
77. *A habit of wearing impossibly gaudy neckties.*
78. *A background of mauve and lemon yellow.*
79. *A good deal of ribbing.*
80. *Studies of the tissue.*
81. *A small portion of tissue.*
82. *The presence of cancer.*
83. *Plenty of howling.*
84. *The nub of Rufus' complaint.*
85. *Side of the birch-paneled room.*
86. *Stages of planning.*
87. *President of the second largest steel mill.*

88. *Chairman of the hospital's board.*
89. *Board of directors.*
90. *First step toward fulfillment of a vision.*
91. *The time of his own arrival.*
92. *He chiefs of surgery.*
93. *Dining room of Orden.*
94. *The chairman of the board.*
95. *The lack of leadership.*
96. *Heads of divisions.*
97. *The appointment of Orden Brown.*
98. *A group of influential citizens.*
99. *A section of the old guard.*
100. *Modernization of Three Counties.*

ДОДАТОК Ж

ПРИКЛАДИ ВЖИВАННЯ ІМЕННИКІВ-ІСТОТИ ТА ІМЕННИКІВ-
НЕІСТОТИ У ЯКОСТІ ДРУГОГО КОМПОНЕНТУ КОНСТРУКЦІЇ З
ПРИЙМЕННИКОМ *OF*

Іменники-істоти:

1. *Quartet of patients.*
2. *Search of the cause of Rudy's growing deafness.*
3. *Glad of old Rudy's deafness.*
4. *Member of staff.*
5. *Chief of surgery.*
6. *The presence of the family.*
7. *A snapshot of a young.*
8. *Thought of the boy.*
9. *Care of Adam.*
10. *Aprons of the cooks.*
11. *The traits of both parents.*
12. *Currents of humanity*
13. *The charge of a red-dogging tackle.*
14. *The nub of Rufus' complaint.*
15. *Board of directors.*
16. *The time of his own arrival.*
17. *He chiefs of surgery.*
18. *Dining room of Orden.*
19. *The appointment of Orden Brown.*
20. *A group of influential citizens.*

Іменники-неістоти:

1. *At midmorning of a broiling summer day.*
2. *Life of Three Counties Hospital.*
3. *The citizens of Burlington.*

4. *The worst of the heat.*
5. *Application of deodorant.*
6. *An assiduous reader of feminine-hygiene advertising.*
7. *A horror of being less.*
8. *The opposite wing of the main floor.*
9. *Some of the dirt out.*
10. *The stub of the last.*
11. *The other side of his desk.*
12. *Lay of Chinese food.*
13. *The head of a major hospital department.*
14. *An exclamation of annoyance.*
15. *First cases of the morning.*
16. *The rest of the hospital.*
17. *Sips of scalding coffee.*
18. *The purchase of a Volkswagen.*
19. *Possession of a cream.*
20. *President of the hospital's medical board.*
21. *Removal of tonsils.*
22. *A tiny portion of tonsil.*
23. *A group of pictures.*
24. *Removal of gallstones.*
25. *The time of death.*
26. *Times of day.*
27. *The cycle of activity.*
28. *Complains of continued abdominal pains.*
29. *A telegram of love and good wishes.*
30. *Habit of coming in batches.*
31. *Part of her duologue.*
32. *A piece of raisin pie.*
33. *Possible of the hospital fare.*

34. *The subject of calories and weight.*
35. *Result of many earlier samplings.*
36. *Deal of which became.*
37. *The majesty of an aircraft.*
38. *The sight of all of it.*
39. *He heaviest meal of the day.*
40. *The thought of dishes.*
41. *Section of the kitchen.*
42. *The rest of the kitchens.*
43. *Vice-president of sales.*
44. *Sacrifice of the past three years.*
45. *A matter of six weeks.*
46. *Aware of distress.*
47. *A tumbler of barium.*
48. *The path of the barium.*
49. *The outline of each organ.*
50. *A diet of milk.*
51. *Month of training.*
52. *A change of scene.*
53. *The balm of good music.*
54. *Sub-basement of Three Counties Hospital.*
55. *The fifteenth of July.*
56. *The clock-tower bell of the Church.*
57. *The Church of the Redeemer.*
58. *The sound of the bell.*
59. *A group of interns.*
60. *A trick of squaring.*
61. *The scar of an old football.*
62. *The real trace of years.*
63. *Pleasant way of imparting sound.*

64. *A habit of wearing impossibly gaudy neckties.*
65. *A background of mauve and lemon yellow.*
66. *A good deal of ribbing.*
67. *Studies of the tissue.*
68. *A small portion of tissue.*
69. *The presence of cancer.*
70. *Plenty of howling.*
71. *Side of the birch-paneled room.*
72. *Stages of planning.*
73. *President of the second largest steel mill.*
74. *Chairman of the hospital's board.*
75. *First step toward fulfillment of a vision.*
76. *The chairman of the board.*
77. *The lack of leadership.*
78. *Heads of divisions.*
79. *A section of the old guard.*
80. *Modernization of Three Counties.*

ДОДАТОК 3

ВЖИВАННЯ МЕДИЧНИХ ТЕРМІНІВ У ЯКОСТІ ДРУГОГО
КОМПОНЕНТУ КОНСТРУКЦІЇ З ПРИЙМЕННИКОМ OF

1. *Life of Three Counties Hospital.*
2. *An assiduous reader of feminine-hygiene advertising.*
3. *Quartet of patients.*
4. *Search of the cause of Rudy's growing deafness.*
5. *Glad of old Rudy's deafness.*
6. *The head of a major hospital department.*
7. *The rest of the hospital.*
8. *Chief of surgery.*
9. *President of the hospital's medical board.*
10. *Removal of tonsils.*
11. *A tiny portion of tonsil.*
12. *Removal of gallstones.*
13. *The time of death.*
14. *Complains of continued abdominal pains.*
15. *Possible of the hospital fare.*
16. *The subject of calories and weight.*
17. *Result of many earlier samplings.*
18. *A tumbler of barium.*
19. *The path of the barium.*
20. *The outline of each organ.*
21. *A diet of milk.*
22. *Sub-basement of Three Counties Hospital.*
23. *Studies of the tissue.*
24. *A small portion of tissue.*
25. *The presence of cancer.*
26. *Chairman of the hospital's board.*
27. *He chiefs of surgery.*

SUMMARY

Thesis – 58 pages, 7 tables, 35 sources, 8 annexes

The presented paper is dedicated to the analysis of the lexic-semantic field of possessiveness.

Object of research: the lexic-semantic field of possessiveness in modern English based on the material of A. Haley's novel “The Final Diagnosis”.

The purpose of the work: elucidation of the peculiarities of the functioning of the lexical-semantic field of possessiveness on the material of the text of A. Haley's novel “The Final Diagnosis”.

Theoretical and methodological principles: research of lexical-semantic relations: (O. Potebnia, M. Pokrovsky, R. Meyer, G. Ipsen, V. I. Karaban, L. M. Chernovaty, O. O. Selivanova, J. Lionzom, L. A. Bulakhovskyi, N. V. Guivanyuk, M. A. Zhovtobryukh, I. I. Slynko).

The results: lexical-semantic is a connection between persons and objects that expresses belonging or ownership. The structure of a possessive expression usually has the following components: a possessive subject, a predicate of possessiveness, and an object of possessiveness, which is a key concept in understanding possessiveness. In the novel “The Final Diagnosis” by A. Haley, the core of the lexical-semantic field of possessiveness consists of: possessive pronouns in the dependent form, which are sometimes called possessive adjectives; nouns in the genitive singular form and constructions with the preposition of, as the second component of which medical terms are used.

Key words: *case, possessiveness, possessive construction, lexical-semantic field, measure of usage*

Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ

Я, Домбровська Вікторія Едуардівна, студентка II курсу магістратури, форми навчання заочної, факультету іноземної філології, спеціальність 035 Філологія, освітньо-професійна програма Мова і література (англійська), адреса електронної пошти torybovanenko@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему Функціонування лексико-семантичного поляпосесивності в романі А. Гейлі «Остаточний діагноз».

відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата 10.01.2023

Підпис _____ Домбровська В. Е.